

Judikatúra súdov EÚ

od 13. októbra 2018 do 8. februára 2019

(výber najdôležitejších rozhodnutí)

OBSAH

I.	Judikatúra Súdneho dvora.....	3
A.	Oblasť: Aproximácia právnych predpisov.....	3
B.	Oblasť: Azyl a migrácia	5
C.	Oblasť: Dane	7
D.	Oblasť: Doprava.....	11
E.	Oblasť: Duševné, priemyselné a obchodné vlastníctvo	12
F.	Oblasť: Energetika	14
G.	Oblasť: Hospodárska súťaž	15
H.	Oblasť: Hospodárska a menová politika	15
I.	Oblasť: Inštitucionálne právo	16
J.	Oblasť: Justičná spolupráca v občianskych a obchodných veciach	18
K.	Oblasť: Justičná spolupráca v trestných veciach	20
L.	Oblasť: Nediskriminácia.....	21
M.	Oblasť: Občianstvo EÚ.....	22
N.	Oblasť: Ochrana spotrebiteľa	23
O.	Oblasť: Poľnohospodárstvo a rybolov	23
P.	Oblasť: Sloboda usadiť sa	24
Q.	Oblasť: Slobodné poskytovanie služieb	24
R.	Oblasť: Sociálna politika	25
S.	Oblasť: Spoločná obchodná politika.....	28
T.	Oblasť: Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	29
U.	Oblasť: Štátna pomoc	29
V.	Oblasť: Územie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	33
W.	Oblasť: Verejné obstarávanie	33
X.	Oblasť: Voľný pohyb osôb	35
Y.	Oblasť: Voľný pohyb tovaru.....	35
Z.	Oblasť: Zásady, ciele a úlohy Zmlúv.....	35
AA.	Oblasť: Životné prostredie.....	36

UPOZORNENIE

Tento prehľad je neoficiálnym dokumentom slúžiacim na účely informovania odbornej a všeobecnej verejnosti, ktorý má iba informatívnu povahu, nezohľadňuje najnovšie zmeny európskych ani vnútroštátnych právnych noriem a nezaväzuje Ministerstvo spravodlivosti SR. Účelom tohto prehľadu je iba upozorniť na najdôležitejšie aspekty rozhodnutí, ktoré sú v prehľade uvedené v zjednodušenej forme, preto je vždy nevyhnutné pracovať s autentickým textom vybraného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Nedá sa vylúčiť, že pre riešenie konkrétneho problému môžu byť relevantné a dôležité aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, ktoré nie sú v tomto prehľade uvedené resp. iné aspekty v ňom uvedených rozhodnutí. V prehľade nie sú napríklad zaradené tie rozhodnutia, v ktorých sú síce uvedené dôležité výroky, tieto sú však iba zopakovaním už ustálenej judikatúry. Z časových dôvodov je tiež tentokrát v prehľade spracovaná iba judikatúra Súdneho dvora, a nie aj judikatúra Všeobecného súdu. Akékoľvek ďalšie šírenie alebo spracovanie tohto materiálu je možné len s predchádzajúcim súhlasom pôvodcu, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti SR.

I. JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA

A. Oblasť: Aproximácia právnych predpisov

C-425/17 Günter Hartmann Tabakvertrieb (17. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Výroba, prezentácia a predaj tabakových výrobkov – Smernica 2014/40/EÚ – Zákaz uvádzania tabaku na orálne použitie na trh – Pojmy ‚žuvací tabak‘ a ‚tabak na orálne použitie‘ – Pasta pozostávajúca z jemne pomletého tabaku (Thunder Chewing Tobacco) a porézne celulózové vrecúška naplnené jemne narezaným tabakom (Thunder Frosted Chewing Bags)“

Súdny dvor sa vyjadroval k otázke, či nová kategória bezdymových tabakových výrobkov, ktorých základom je v podstate pasta z jemne pomletého tabaku, predstavuje „tabakové výrobky určené na žuvanie“ podľa smernice 2014/40, ktorá zakazuje uvádzanie takýchto tabakových výrobkov na trh. Konštatoval, že za tabakové výrobky určené na žuvanie možno považovať iba také výrobky, ktoré môžu byť riadne spotrebované iba žuvaním, a nechal na vnútroštátnom súde, aby na základe objektívnych vlastností (zloženie, obsah, forma prezentácie a v prípade potreby ich efektívne využívanie zo strany spotrebiteľa) posúdil, či výrobky, o aké ide v tejto veci, spĺňajú toto kritérium. Zároveň spresnil, že tabakový výrobok môže byť spotrebovaný len žuvaním, keď svoje základné látky môže uvoľniť v ústach len žuvaním, zatiaľ čo za takýto výrobok nemožno považovať výrobok, ktorý, hoci sa tiež môže žuvať, je primárne určený na cmúľanie, t. j. na uvoľnenie jeho základných látok ho stačí vziať do úst.

C-215/17 NKBM (14. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Opakované použitie informácií verejného sektora – Smernica 2003/98/ES – Článok 1 ods. 2 písm. c) tretia zarážka – Prudenciálne požiadavky na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti – Nariadenie (EÚ) č. 575/2013 – Zverejňovanie informácií úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami – Článok 432 ods. 2 – Výnimky z povinnosti zverejnenia – Obchodné informácie považované za interné alebo dôverné – Uplatniteľnosť – Úverové inštitúcie, v ktorých má štát väčšinový podiel – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca verejnú povahu určitých obchodných informácií držaných uvedenými inštitúciami“

V tejto veci išlo o spor medzi bankou a Slovinskou republikou ohľadom rozhodnutia slovinského komisára pre informácie, ktorý uvedenej banke v čase, keď bola pod dominantným vplyvom verejnoprávneho subjektu, uložil povinnosť sprístupniť informácie jednej novinárke. To však odmietla z dôvodu, že ide o obchodné tajomstvo. Súdny dvor rozhodol, že čl. 1 ods. 2 písm. c) tretia zarážka smernice 2003/98/ES a čl. 432 ods. 2 nariadenia 575/2013 sa nevzťahujú na vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá ukladá banke, ktorá bola pod dominantným vplyvom verejnoprávneho subjektu, povinnosť poskytnúť údaje týkajúce sa zmlúv o poskytovaní poradenských služieb, právnych služieb, služieb autorov diel duševného vlastníctva a iných služieb duševnej tvorivej činnosti, ktoré uzavrela v období, počas ktorého bola pod týmto dominantným vplyvom, bez pripustenia výnimky z dôvodu zachovania obchodného tajomstva tejto banky, a teda nebránia takejto vnútroštátnej právnej úprave.

C-29/17 Novartis Farma (21. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Lieky na humánne použitie – Smernica 2001/83/ES – Článok 3 bod 1 – Článok 6 – Smernica 89/105/EHS – Nariadenie (ES) č. 726/2004 – Články 3, 25 a 26 – Prebalenie lieku na účely jeho použitia na liečbu, na ktorú sa nevzťahuje jeho povolenie na uvedenie na trh (mimo povolenia na uvedenie na trh) – Preplatenie zo štátneho systému zdravotného poistenia“

Prejudiciálne konanie bolo iniciované v rámci sporu medzi spoločnosťou Novartis na jednej strane a Talianskou agentúrou pre lieky, spoločnosťou Roche a Najvyššou radou zdravotníctva na druhej strane vo veci zápisu onkologického lieku Avastin, používaného mimo povolenia na uvedenie na trh (PUT) na liečbu očných chorôb, do zoznamu liekov preplácaných Štátnou zdravotníckou službou. Aby bolo možné liek Avastin takto používať, musí sa extrahovať zo svojej pôvodnej fľaštičky a rozdeliť do jednorazových injekčných striekačiek. Súdny dvor v tejto veci okrem iného rozhodol, že právo EÚ nebráni vnútroštátnym opatreniam, o aké ide vo veci samej, ktoré definujú podmienky, za akých možno Avastin prebaliť na účely použitia na liečbu oftalmologických indikácií, na ktoré sa nevzťahuje jeho PUT. Tiež rozhodol, že právo EÚ nebráni tomu, ak vnútroštátne právo umožňuje národnej agentúre pre lieky vykonávať dohľad nad takými liekmi, ako je Avastin, ktorých používanie mimo PUT sa prepláca zo systému národného zdravotného poistenia, a v prípade potreby prijať opatrenia potrebné na ochranu bezpečnosti pacientov.

C-151/17 Swedish Match (22. 11. 2018)

C-220/17 Planta Tabak (30. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Smernica 2014/40/EÚ – Platnosť – Článok 1 písm. c) a článok 17 – Výroba, prezentácia a predaj tabakových výrobkov – Právna úprava týkajúca sa ‚zložiek‘ – Zákaz tabakových výrobkov s arómou – Zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na orálne použitie na trh“

V oboch veciach spoločnosti podnikajúce v oblasti výroby a predaja tabakových výrobkoch pred vnútroštátnymi súdmi spochybnili platnosť niektorých predpisov EÚ stanovujúcich isté zákazy uvádzania tabakových výrobkov na trh a v oboch prípadoch Súdny dvor platnosť takýchto obmedzení potvrdil. V prvej veci predajca bezdymových tabakových výrobkov (najmä typu „snus“) spochybnil zákaz uvádzania tabaku na orálne použitie na trh. V druhej veci spoločnosť vyrábajúca aromatizované tabakové výrobky spochybnila predovšetkým zákaz aróm v tabakových výrobkoch. Vznesené výhrady sa okrem iného týkali údajného bezdôvodného obmedzenia voľného pohybu tovarov, ako aj porušenia zásad právnej istoty, rovnosti zaobchádzania, proporcionality a subsidiarity. Žiadnu z týchto výhrad však Súdny dvor neprijal, zdôraznil pritom okrem iného existujúce rozdiely medzi zakázanými výrobkami a inými výrobkami podobného typu, napríklad na základe ich rôzneho rozvojového potenciálu, či na základe odlišných objektívnych vlastností, existujúce zdravotné riziká a riziko rozšírenia okruhu spotrebiteľov tabakových výrobkov, najmä z radov mladých ľudí. Za odôvodnené tiež považoval rozlišovanie medzi aromatizovanými výrobkami na základe objemu ich predaja.

C-219/17 Berlusconi a Fininvest (19. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami – Nadobudnutie kvalifikovanej účasti v úverovej inštitúcii – Konanie

upravené smernicou 2013/36/EÚ a nariadeniami (EÚ) č. 1024/2013 a 468/2014 – Zmiešané správne konanie – Výlučná rozhodovacia právomoc Európskej centrálnej banky (ECB) – Návrh podaný proti prípravným aktom prijatým príslušným vnútroštátnym orgánom – Tvrdenie o porušení právnej sily rozhodnutej veci týkajúcej sa vnútroštátneho rozhodnutia“

Tento prípad sa týkal žalôb vo veci kontroly nadobudnutia kvalifikovanej účasti v úverovej inštitúcii, ktorými bol napadnutý návrh rozhodnutia Talianskej centrálnej banky. Podľa Súdneho dvora uvedený návrh predstavuje prípravný akt pre ECB, ktorý nemá povahu rozhodnutia, ale jeho cieľom je prijatie rozhodnutia spadajúceho do výlučnej právomoci inštitúcie EÚ. Prípadné zapojenie vnútroštátnych orgánov do priebehu konania, ktoré vedie k prijatiu takých aktov, nemôže spochybníť ich kvalifikáciu ako aktov EÚ. Prináleží súdu EÚ, aby rozhodoval o zákonnosti nielen konečného rozhodnutia inštitúcie EÚ, ale preskúmal aj prípadné vady prípravných aktov alebo návrhov vnútroštátnych orgánov, ktoré môžu svojou povahou ovplyvniť platnosť tohto konečného rozhodnutia. V konkrétnom prípade Súdny dvor rozhodol, že čl. 263 ZFEÚ bráni tomu, aby vnútroštátne sudy preskúmavali zákonnosť aktov týkajúcich sa začatia konania, prípravných aktov alebo aktov týkajúcich sa nezáväzného návrhu, ktoré prijali príslušné vnútroštátne orgány v konaní podľa čl. 22 a 23 smernice 2013/36/EÚ, čl. 4 ods. 1 písm. c) a čl. 15 nariadenia 1024/2013, ako aj čl. 85 až 87 nariadenia 468/2014.

C-419/17 P Deza v. ECHA (23. 1. 2019)

„Odvolanie – Nariadenie (ES) č. 1907/2006 (nariadenie REACH) – Príloha XIV – Stanovenie zoznamu látok podliehajúcich autorizácii – Zahrnutie do zoznamu látok identifikovaných na účely zahrnutia do prílohy XIV – Aktualizácia zápisu látky bis(2-éthylhexyle)-ftalát (DEHP) na zozname – Nesprávny výklad a nesprávne uplatnenie nariadenia REACH a zásady právnej istoty – Skreslenie skutkových okolností a dôkazov – Rozsah preskúmania“

V tomto prípade Súdny dvor zamietol odvolanie českej spoločnosti Deza proti rozsudku¹ Všeobecného súdu, ktorým zamietol jej žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia výkonného riaditeľa ECHA o aktualizácii existujúceho zápisu chemickej látky. Súdny dvor najmä rozhodol, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že ECHA má právomoc doplniť do existujúcich zápisov nové dôvody v zmysle nariadenia 1907/2006 a že jednomyseľná dohoda výboru členských štátov o DEHP neobsahuje nijaké pochybenia. Odmietol tiež odvolacie dôvody založené na tvrdeniach, že sporné rozhodnutie je v rozpore so zásadou právnej istoty a že Všeobecný súd pri jeho preskúmaní nedodrжал rozsah súdneho preskúmania rozhodnutí inštitúcií a orgánov EÚ.

B. Oblasť: Azyl a migrácia

C-662/17 E.G. (18. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný európsky azylový systém – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 46 ods. 2 – Žaloba proti rozhodnutiu, ktorým sa zamieta priznanie postavenia utečenca, ale priznáva sa postavenie osoby s doplnkovou ochranou – Prípustnosť – Neexistencia dostatočného záujmu, ak doplnková ochrana priznaná členským štátom poskytuje tie isté práva a výhody, ako sú

¹ Rozsudok Všeobecného súdu z 11. mája 2017 vo veci T-115/15 *Deza v. ECHA*, EU:T:2017:329.

práva a výhody vyplývajúce z postavenia utečenca na základe práva Únie a vnútroštátneho práva – Význam individuálnej situácie žiadateľa na účely skúmania totožnosti uvedených práv a výhod“

Maloletej osobe nebolo v Slovinsku priznané postavenie utečenca, ale bola jej poskytnutá doplnková ochrana do jej plnoletosti. Súdny dvor v kontexte posúdenia možnosti vylúčenia opravného prostriedku voči takému rozhodnutiu zdôraznil potrebu reštriktívneho výkladu a s tým súvisiacu potrebu skutočnej totožnosti práv priznaných oboma prostriedkami medzinárodnej ochrany. Vo veci samej podľa Súdneho dvora nemohlo ísť o skutočnú totožnosť práv, keďže slovinský právny poriadok priznával utečencom širší rozsah určitých práv, napr. pokiaľ ide o právo na pobyt, ako osobám s doplnkovou ochranou. Na tomto závere nič nemení, ak sa z hľadiska konkrétnej situácie žiadateľa zistí, že priznanie postavenia utečenca mu nebude môcť poskytnúť viac práv a výhod ako priznanie postavenia osoby s doplnkovou ochranou.

C-380/17 K a B (7. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Právomoc Súdneho dvora – Smernica 2003/86/ES – Právo na zlúčenie rodiny – Článok 12 – Nedodržanie lehoty troch mesiacov po priznaní medzinárodnej ochrany – Osoba s postavením doplnkovej ochrany – Zamietnutie žiadosti o vízum“

Podľa čl. 12 ods. 1 smernice 2003/86/ES utečenci, ktorí podajú žiadosť o zlúčenie rodiny do troch mesiacov od priznania postavenia utečenca, nemusia preukázať splnenie podmienok v čl. 7 ods. 1 tejto smernice. Súdny dvor bol v tomto konaní konfrontovaný s otázkou, či čl. 12 tejto smernice bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje zamietnutie žiadosti o zlúčenie rodiny z dôvodu zmeškania vyššie uvedenej lehoty, pričom umožňuje podať novú žiadosť v rámci iného systému, v ktorom sa už čl. 7 ods. 1 tejto smernice bude aplikovať. Rozhodol, že čl. 12 ods. 1 smernice 2003/86/ES takejto vnútroštátnej úprave nebráni za podmienky, že (i) osobitné okolnosti neospravedlňujú oneskorené podanie prvej žiadosti, (ii) dotknuté osoby sú plne informované o dôsledkoch rozhodnutia o zamietnutí ich prvej žiadosti a opatreniach, ktoré majú prijať, aby sa účinne mohli dovolávať svojho práva na zlúčenie rodiny, a (iii) naďalej sa uplatňujú priaznivejšie podmienky uvedené v čl. 10 a 11 alebo čl. 12 ods. 2 tejto smernice.

C-47/17 a C-48/17 X a X (13. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Nariadenie (ES) č. 1560/2003 – Určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Kritériá a mechanizmy na určenie – Dožiadanie o prevzatie žiadateľa o azyl alebo o jeho prijatie späť – Záporná odpoveď dožiadaného členského štátu – Žiadosť o opätovné preskúmanie – Článok 5 ods. 2 nariadenia č. 1560/2003 – Lehota na odpoveď – Uplynutie – Účinky“

Súdnemu dvoru boli v tomto konaní predložené prejudiciálne otázky o povinnostiach členských štátov v prípade žiadosti o opätovné preskúmanie dožiadania o prevzatie žiadateľa o azyl alebo o jeho prijatie späť. Rozhodol, že v takom prípade je dožiadaný členský štát povinný v duchu lojálnej spolupráce vynaložiť úsilie, aby na takúto žiadosť odpovedal v lehote dvoch týždňov. Pokiaľ dožiadaný členský štát v rámci stanovenej lehoty na žiadosť neodpovie, zostáva zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na dožadujúcom členskom štáte, pokiaľ nemá ešte dostatok času, aby v záväzných lehotách podľa nariadenia Dublin III podal nové dožiadanie. Zároveň však Súdny dvor

upozornil, že s právom EÚ nie je v súlade taká prax, keď dožiadaný členský štát odpovie na prvé dožiadanie negatívne len preto, lebo nestihol v rámci stanovených lehôt dožiadanie riadne preskúmať.

C-661/17 M.A. a i. (23. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Azylová politika – Kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Ustanovenia o práve vlastného uváženia – Kritériá posúdenia“

Súdny dvor v tomto konaní rozhodol, že členský štát, ktorý za zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl, ktorá mu bola predložená, určil v zmysle nariadenia Dublin III iný členský štát, ktorý oznámil svoj záujem vystúpiť z EÚ, nie je povinný posúdiť uvedenú žiadosť sám na základe ustanovenia o práve vlastného uváženia upraveného v čl. 17 ods. 1 tohto nariadenia. Členský štát, ktorý oznámil svoj zámer vystúpiť z EÚ, je totiž viazaný právom EÚ až do momentu skutočného vystúpenia a existuje dokonca odôvodnený predpoklad, že aj po vystúpení budú práva žiadateľov v uvedenom členskom štáte dodržiavané. Súdny dvor tiež ozrejmil, že členský štát nie je pri rozhodovaní o uplatnení čl. 17 ods. 1 nariadenia 604/2013 viazaný najlepším záujmom dieťaťa a tiež nie je povinný zaviesť osobitný opravný prostriedok proti rozhodnutiu nevyužiť možnosť podľa tohto článku. Taktiež sa nevyžaduje, aby určenie zodpovedného členského štátu a uplatňovanie čl. 17 ods. 1 nariadenia Dublin III zabezpečoval ten istý vnútroštátny orgán. Toto nariadenie však stanovuje domnienku, podľa ktorej je v najlepšom záujme dieťaťa posudzovať jeho situáciu neoddeliteľne od situácie jeho rodičov.

C. Oblasť: Dane

C-249/17 Ryanair (17. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty (DPH) – Pojem zdaniateľná osoba – Holdingová spoločnosť – Odpočet dane zaplatenej na vstupe – Výdavky spojené s poskytovaním poradenských služieb vynaložené na nadobudnutie akcií inej spoločnosti – Úmysel nadobúdajúcej spoločnosti poskytovať cieľovej spoločnosti služby riadenia – Neposkytnutie takých služieb – Právo na odpočítanie DPH vzťahujúcej sa na poskytované služby“

Prostredníctvom verejnej ponuky na prevzatie začala letecká spoločnosť Ryanair proces nadobúdania všetkých akcií inej leteckej spoločnosti s cieľom vykonávať podnikateľskú činnosť spočívajúcu v tom, že tejto druhej spoločnosti bude poskytovať služby riadenia podliehajúce DPH. V tejto súvislosti vynaložila výdavky spojené s dodaním poradenských služieb a iných služieb v spojitosti so zamýšľaným prevzatím. Napokon však z dôvodov ochrany hospodárskej súťaže nenadobudla všetky akcie uvedenej spoločnosti. Príslušný orgán na úseku správy daní odmietol priznať tejto spoločnosti odpočítanie DPH zaplatenej na vstupe, ktorá sa týkala poskytovania uvedených poradenských služieb. Podľa Súdneho dvora však právo na odpočet v takomto prípade malo byť priznané, pokiaľ jediným dôvodom predmetných výdavkov bola zamýšľaná podnikateľská činnosť.

C-528/17 Božičevič Ježovnik (25. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Článok 143 ods. 1 písm. d) – Oslobodenie od DPH pri dovoze – Dovoz, po ktorom nasleduje dodanie v rámci Spoločenstva – Riziko daňového podvodu – Dobrá viera zdaniateľnej osoby, ktorá je dovozcom a

„dodávateľom – Posúdenie – Povinnosť dobrej viery zdaniteľnej osoby, ktorá je dovozcom a dodávateľom“

Slovenské právo spája zodpovednosť za zaplatenie DPH pri dovoze s ustanoveniami colného kódexu týkajúcimi sa zodpovednosti za zaplatenie dovozného cla. Slovinský súd preto predložil Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa výkladu čl. 143 ods. 1 písm. d) smernice 2006/112/ES, či za okolností, keď zdaniteľnej osobe, ktorá je dovozcom a dodávateľom, bolo priznané oslobodenie od DPH pri dovoze na základe povolenia, ktoré po predbežnej kontrole vydali príslušné colné orgány, táto zdaniteľná osoba je povinná dodatočne zaplatiť DPH, keď pri neskoršej kontrole tieto orgány zistia, že hmotnoprávne podmienky na oslobodenie neboli splnené z dôvodu podvodu. Súdny dvor rozhodol, že uvedené ustanovenie takémuto postupu bráni, ibaže by sa vzhľadom na objektívne skutočnosti preukázalo, že táto osoba vedela alebo mala vedieť, že dodania nadväzujúce na predmetné dovozy boli súčasťou podvodu, ktorý spáchal nadobúdateľ, a že neprijala všetky opatrenia, ktoré od nej bolo možné rozumne požadovať na zabránenie tomuto podvodu. Samotná skutočnosť, že dotknuté tovary boli predtým dovezené z tretej krajiny, pritom neodôvodňuje prísnejší prístup k zodpovednosti.

C-495/17 Cartrans Spedition (8. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Oslobodenia – Článok 146 ods. 1 písm. e) a článok 153 – Transakcie cestnej prepravy priamo spojenej s vývozom tovaru – Plnenia poskytnuté sprostredkovateľmi zapojenými do takýchto transakcií – Dôkazný režim týkajúci sa vývozu tovaru – Colné vyhlásenie – Karnet TIR“

Daňový úrad neuznal oslobodenie od DPH na služby cestnej prepravy poskytnuté spoločnosťou usadenou v členskom štáte, keďže táto spoločnosť nevedela predložiť colné vyhlásenia o vývoze, ale uskutočnenie prepravy preukazovala predložením karnetov TIR a prepravných dokumentov CMR (vydaných na základe Dohovoru o zmluve o medzinárodnej cestnej nákladnej doprave). Podľa Súdného dvora však nemožno automaticky vylúčiť iné dôkazy ako colné vyhlásenie o vývoze. Samotná okolnosť, že dotknutý subjekt nie je schopný predložiť colné vyhlásenie o vývoze, neznamená, že k vývozu skutočne nedošlo. Príslušným vnútroštátnym orgánom prináleží preskúmať, či možno splnenie podmienky súvisiacej s vývozom tovaru vyvodíť s dostatočne vysokým stupňom pravdepodobnosti zo skutočností, ktoré tieto orgány majú k dispozícii. V tomto kontexte karnet TIR potvrdený colnými orgánmi tretej krajiny (krajiny určenia tovaru), predložený platiteľom dane, je prvkom, ktorý v zásade musia orgány riadne zohľadniť, okrem prípadu, že by mali presné dôvody na pochybnosti o pravosti alebo dôveryhodnosti tohto dokumentu.

C-664/16 Vădan (21. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty – Smernica 2006/112/ES – Články 167, 168, 178 a 273 – Rozsah práva na odpočítanie dane – Neexistencia faktúr – Využitie znaleckého posudku – Dôkazné bremeno pri práve na odpočítanie dane – Zásady daňovej neutrality a proporcionality“

Podnikateľ realizujúci výstavbu a predaj nehnuteľností neodviedol DPH, hoci na to podľa národného správca dane splnil podmienky. Po vyrubení dodatočného daňového výmeru národný správca dane neuznal tomuto daňovníkovi právo na odpočet DPH na vstupe, keďže daňovník nepredložil faktúry.

Predložené pokladničné doklady, ktoré daňovník vystavoval svojim dodávateľom, boli nečitateľné a jediným ďalším dokladom, ktorým chcel daňovník preukázať splnenie podmienok pre odpočet DPH na vstupe, bol znalecký posudok, v ktorom bola odhadnutá suma DPH zaplatenej na vstupe. Súdny dvor konštatoval, že odmietnutím priznania práva na odpočet DPH tomuto daňovníkovi nebolo porušené právo EÚ. Podľa Súdneho dvora prísne uplatňovanie požiadavky na formálne predloženie faktúr by bolo v rozpore so zásadami neutrality a proporcionality. Zdaniteľná osoba môže predložiť aj iné dokumenty, ktorými disponujú dodávatelia a poskytovatelia služieb, od ktorých zdaniteľná osoba získala tovar alebo služby, za ktoré zaplatila DPH. V žiadnom prípade však takéto dokumenty nemôžu byť nahradené znaleckým posudkom – ten môže tieto dôkazy iba doplniť alebo podporiť ich dôveryhodnosť.

C-295/17 MEO - Serviços de Comunicações e Multimédia (22. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty – Smernica 2006/112/ES – Články 167, 168, 178 a 273 – Rozsah práva na odpočítanie dane – Neexistencia faktúr – Využitie znaleckého posudku – Dôkazné bremeno pri práve na odpočítanie dane – Zásady daňovej neutrality a proporcionality“

Telekomunikačná spoločnosť uzatvára so zákazníkmi zmluvy, podľa ktorých je zákazník počas istej doby viazaný využívať služby tejto spoločnosti. Ak dôjde k predčasnému ukončeniu zmluvy z dôvodov na strane zákazníka, má táto spoločnosť nárok požadovať od zákazníka peňažné plnenie vo výške násobku mesačného poplatku za služby a počtu mesiacov zostávajúcich do konca minimálnej doby viazanosti. Sporné bolo, či takáto suma podlieha DPH. Podľa Súdneho dvora uvedená suma predstavuje sumu, ktorú by poskytovateľ služby vyberal od zákazníka po zvyšok minimálnej doby viazanosti, ak by nedošlo k predčasnému ukončeniu zmluvy (čo prináleží preveriť vnútroštátnemu súdu), a tak sa má považovať za protihodnotu za poskytovanie služieb a ako taká podlieha DPH. Na uvedenom závere nič nemenia ani nasledovné skutočnosti: (i) účelom sumy je odradiť zákazníkov od nedodržania minimálnej doby viazanosti a nahradiť škodu poskytovateľovi služby, (ii) pri uzatváraní zmlúv stanovujúcich minimálnu dobu viazanosti je vyššia odmena pre sprostredkovateľa uzatvorenia takej zmluvy a (iii) podľa vnútroštátneho práva je kvalifikovaná ako zmluvná pokuta.

C-672/17 Tratave (6. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Základ dane – Zníženie – Zásada daňovej neutrality“

Portugalský daňový orgán odmietol obchodnej spoločnosti umožniť upraviť výšku zaplatenej DPH vzťahujúcej sa na neuspokojené pohľadávky považované za nevyhnutné z dôvodu platobnej neschopnosti dlžníkov tejto spoločnosti. Argumentoval, že táto spoločnosť nespĺnila požiadavku podľa príslušných portugalských právnych predpisov vopred oznámiť svojim platobne neschopným dlžníkom svoj úmysel uplatniť čiastočné alebo úplné anulovanie DPH vzťahujúcej sa na ich nezaplatené pohľadávky. Súdny dvor dospel k záveru, že takáto vnútroštátna právna úprava a postup daňového orgánu neodporuje zásade neutrality ani ustanoveniam čl. 90 a 273 smernice o DPH. Okrem iného uviedol, že uvedená požiadavka umožňuje informovať dlžníka o tom, že má upraviť výšku DPH, ktorú prípadne mohol odpočítať na vstupe, a môže tak prispieť k zabezpečeniu riadneho výberu DPH, predchádzaniu daňovým podvodom, ako aj k zabráneniu nebezpečenstva straty daňových príjmov.

Z tejto a iných úvah vyvodil, že uvedená požiadavka sa nezdá byť nadmerne obmedzujúca pre zdaniteľnú osobu, ktorá je dodávateľom tovaru alebo služieb, čo však ponechal na overenie vnútroštátnemu súdu.

C-414/17 AREX CZ (19. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty – Smernica 2006/112/ES – Článok 2 ods. 1 písm. b) body i) a iii) – Článok 3 ods. 1 – Nadobudnutia tovaru podliehajúceho spotrebnej dani v rámci Spoločenstva – Článok 138 ods. 1 a 2 písm. b) – Dodania v rámci Spoločenstva – Reťazové transakcie s jedinou prepravou – Priradenie prepravy – Preprava v režime pozastavenia spotrebnej dane – Vplyv na kvalifikáciu nadobudnutia v rámci Spoločenstva“

Pohonné hmoty z Rakúska boli do Česka dodávané prostredníctvom viacerých predajov medzi českými prostredníkmi. Až na záver takéto reťazca boli pohonné hmoty dodané jednej českej spoločnosti, ktorá si ich vyzdvihla v Rakúsku a vlastnými dopravnými prostriedkami prepravila do Česka. Vznikla otázka, či táto spoločnosť je ako príjemca oslobodeného dodania v rámci Spoločenstva povinná zdaniť nadobudnutie v rámci Spoločenstva. Podľa Súdneho dvora, okrem iného, v prípade existencie reťazca po sebe idúcich transakcií, ktoré viedli len k jednej preprave výrobkov podliehajúcich spotrebnej dani v rámci Spoločenstva v režime pozastavenia spotrebnej dane, sa nadobudnutie uskutočnené osobou povinnou zaplatiť spotrebnú daň v členskom štáte určenia zásielky alebo prepravy týchto výrobkov nemôže kvalifikovať ako nadobudnutie v rámci Spoločenstva podliehajúce DPH podľa tohto ustanovenia, pokiaľ túto prepravu nemožno priradiť tomuto nadobudnutiu. Okolnosť, že sa tieto výrobky prepravujú v tomto režime, nie je rozhodujúca pre určenie, ktorému nadobudnutiu treba priradiť prepravu na to, aby toto nadobudnutie podliehalo DPH podľa tohto ustanovenia.

C-51/18 Európska komisia v. Rakúska republika (19. 12. 2018)

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Dane – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Článok 2 ods. 1 – Správna prax, podľa ktorej odmena pri ďalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela podlieha DPH“

Podľa Súdneho dvora si Rakúsko nesplnilo svoje povinnosti vyplývajúce zo smernice o DPH, keď stanovilo, že odmena pri ďalšom predaji grafického alebo výtvarného diela podliehala DPH. Okrem iného Súdny dvor odmietol argument, že by tzv. odmena pri ďalšom predaji bola zdaniteľným protiplnením poskytnutým v rámci právneho vzťahu, na ktorom sa autor zúčastňuje tým, že strpí ďalší predaj jeho diela. Autor totiž nevstupuje do vzťahu medzi kupujúcim a predávajúcim a nemá možnosť zasahovať do ich vzájomných vzťahov. Ďalej podľa Súdneho dvora skutočnosť, že odmeny vyplývajúce z práv na následné používanie a využívanie iných diel ako grafických a výtvarných diel podliehajú DPH, nemôže odôvodňovať, že DPH má podliehať aj odmena pri ďalšom predaji grafického alebo výtvarného diela. Pri grafických a výtvarných dielach totiž platí, že s nimi súvisiace práva na používanie a využívanie sa vyčerpajú v okamihu ich prvého uvedenia na trh, zatiaľ čo ostatné diela sú poskytované opakovane a odmena, ktorá z tohto dôvodu ich autorom prislúcha, je odmenou za plnenie zodpovedajúce ich opakovanému poskytovaniu.

C-310/16 Dzivev a i. (17. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Ochrana finančných záujmov Európskej únie – Článok 325 ods. 1 ZFEÚ – Dohovor o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev – Trestné konanie týkajúce sa trestných činov v oblasti DPH – Zásada efektivity – Vykonávanie dôkazov – Odpočúvanie telefonických rozhovorov – Povolenie vydané súdnym orgánom, ktorý nemal na to právomoc – Zohľadnenie týchto odpočúvaní ako dôkazov – Vnútroštátna právna úprava – Zákaz“

V trestnom konaní vedenom voči štyrom osobám, kde jedna bola obvinená z vedenia zločineckej skupiny, ktorá sa dopustila podvodu v oblasti DPH, a ostatné osoby boli obvinené z účasti na tejto zločineckej skupine, bolo nariadené odpočúvanie telefonických rozhovorov týchto obvinených. Súdne povolenia odpočúvania však obsahovali formálne chyby, neobsahovali odôvodnenie a niektoré dokonca vydal súd, ktorý zjavne nemal právomoc. Vznikla pochybnosť, či v tomto prípade naozaj získané dôkazy nemožno použiť, hoci ide o trestné činy proti finančným záujmom EÚ a naviac, v prípade vodcu zločineckej skupiny sú toto jediné dôkazy proti nemu. Súdny dvor však potvrdil správnosť vylúčenia takýchto dôkazov. Pripomenul síce dôležitosť ochrany finančných záujmov EÚ a účinného postihu trestných činov ohrozujúcich tieto záujmy², avšak na druhej strane konštatoval, že povinnosť zabezpečiť účinný výber zdrojov EÚ nezbavuje vnútroštátne súdy povinnosti dodržiavania zásady zákonnosti a právneho štátu.

D. Oblasť: Doprava

C-330/17 Verbraucherzentrale Baden-Württemberg (15. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (ES) č. 1008/2008 – Článok 2 bod 18 – Článok 23 ods. 1 – Doprava – Spoločné pravidlá prevádzky leteckých dopravných služieb v Európskej únii – Informovanie – Uvedenie konečnej ceny, ktorá sa má zaplatiť – Zahrnutie leteckého cestovného do konečnej ceny, ktorá sa má zaplatiť – Povinnosť uviesť letecké cestovné v eurách alebo v miestnej mene – Výber príslušnej miestnej meny – Hraničné ukazovatele“

Spoločnosť Germanwings v prípade leteckého spojenia medzi Londýnom a Stuttgartom uvádzala cestovné v librách šterlingov. V rámci vnútroštátneho sporu však bol takýto postup označený za nekalý. Súdny dvor rozhodol, že pri uvádzaní leteckého cestovného za letecké dopravné služby uskutočňované v rámci EÚ si leteckí dopravcovia, ktorí nevyjadria tieto ceny v eurách, zvolia miestnu menu, ktorá objektívne súvisí s ponúkanou službou. Ak letecký dopravca so sídlom v členskom štáte, ktorého zákonným platidlom je euro, ponúka na internete leteckú dopravnú službu, pri ktorej sa miesto odletu dotknutého letu nachádza v inom členskom štáte, ktorý má inú menu než euro, môže letecké cestovné v prípade, že nie je vyjadrené v eurách, uviesť v mene, ktorá je zákonným platidlom v tomto poslednom uvedenom členskom štáte.

² Napríklad aj rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2018 vo veci C-612/15 *Kolev a i.*, EU:C:2018:392.

C-648/17 BTA Baltic Insurance Company (15. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Povinné poistenie občianskoprávnej zodpovednosti vyplývajúcej z prevádzky motorových vozidiel – Smernica 72/166/EHS – Článok 3 ods. 1 – Pojem ‚prevádzka vozidiel‘ – Nehoda implikujúca dve vozidlá stojace na parkovisku – Majetková škoda spôsobená na vozidle pasažierom susedného vozidla, ktorý otvoril dvere tohto vozidla“

V tomto prejudiciálnom konaní Súdny dvor posudzoval pojem „prevádzka vozidiel“ v zmysle smernice 72/166/EHS. Uviedol, že tento pojem nie je obmedzený výlučne na situácie v cestnej premávke, teda na premávku na verejnej komunikácii, ale pod tento pojem patrí akékoľvek používanie vozidla, ktoré je v súlade s jeho obvyklou funkciou. To platí aj o situácii, ktorá bola predmetom vnútroštátneho sporu, pri ktorej pasažier stojaceho vozidla na parkovisku pri otváraní dverí tohto vozidla narazil do vozidla, ktoré stálo vedľa neho, a poškodil ho.

E. Oblasť: Duševné, priemyselné a obchodné vlastníctvo

C-149/17 Bastei Lübbe (18. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Autorské právo a s ním súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Dodržanie práv duševného vlastníctva – Smernica 2004/48/ES – Náhrada škody v prípade spoločného používania súborov v rozpore s autorským právom – Pripojenie na internet dostupné rodinným príslušníkom majiteľa tohto pripojenia – Zbavenie zodpovednosti majiteľa bez toho, aby musel spresniť povahu použitia pripojenia rodinným príslušníkom – Charta základných práv Európskej únie – Článok 7“

V tomto prípade bola audiokniha podliehajúca autorským právam sprístupnená na stiahnutie neobmedzenému počtu užívateľov v rámci jednej výmennej internetovej *peer-to-peer* platformy prostredníctvom určitého internetového pripojenia (IP adresa bola presne stanovená znalcom). V spore s nositeľom autorských práv k audioknihe majiteľ daného internetového pripojenia uviedol, že aj jeho rodičia žijúci v spoločnej domácnosti mohli vykonať popísané zverejnenie audioknihy. Podľa nemeckej právnej úpravy nemožno považovať majiteľa pripojenia na internet, prostredníctvom ktorého došlo k porušeniu autorského práva spoločným používaním súborov, za zodpovedného za toto porušenie, ak označí aspoň jedného rodinného príslušníka, ktorý mal možnosť prístupu k tomuto pripojeniu. Zároveň však takýto majiteľ vzhľadom na požiadavky ochrany rodinného života nie je povinný poskytnúť dodatočné spresnenia o čase a povahe využitia internetového pripojenia. Súdny dvor konštatoval, že uvedená vnútroštátna práva úprava priznávajúca kvázi absolútnu ochranu rodinným príslušníkom majiteľa pripojenia na internet je v rozpore s relevantnými pravidlami práva EÚ v oblasti ochrany autorských práva a vymožitelnosti práv duševného vlastníctva.

C-527/17 Boston Scientific (25. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné a priemyselné vlastníctvo – Dodatkové ochranné osvedčenie pre liečivá – Nariadenie (ES) č. 469/2009 – Pôsobnosť – Zdravotnícka pomôcka obsahujúca ako neoddeliteľnú súčasť látku, ktorá, používaná samostatne, môže byť považovaná za liek – Smernica 93/42/EHS – Článok 1 ods. 4 – Pojem ‚správne povoľovacie konanie‘“

Vnútroštátny súd sa v tomto konaní pýtal, či sa povoloľacie konanie podľa smernice 93/42/EHS pre zdravotnícku pomôcku obsahujúcu ako neoddeliteľnú súčasť látku, ktorá samostatne môže byť považovaná za liek, má na účely uplatnenia nariadenia 469/2009 o dodatkovom ochrannom osvedčení pre liečivá považovať za rovnocenné s konaním o oprávnení na uvedenie humánných liekov na trh podľa smernice 2001/83/ES. Súdny dvor uviedol, že tieto konania nemožno považovať za rovnocenné. Predmetná látka vo vnútroštátnom spore bola totiž posúdená len pre zamýšľané použitie ako príslušenstvo zdravotníckej pomôcky, a nie ako humánný liek. Pre takúto látku žiadne osobitné ustanovenie práva EÚ nestanovuje možnosť získania dodatkového ochranného osvedčenia.

C-310/17 Levola Hengelo (13. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné vlastníctvo – Zosúladenie niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti – Smernica 2001/29/ES – Rozsah pôsobnosti – Článok 2 – Právo rozmnožovania – Pojem ‚dielo‘ – Chuť potraviny“

V tejto veci sa výrobca nátierky pred vnútroštátnym súdom domáhal ochrany svojho autorského práva, ktoré mal údajne porušiť jeho konkurent prostredníctvom svojho výrobku. Súdny dvor uviedol, že pokiaľ ide o chuť potraviny, nie je možné ju považovať za dielo podľa smernice 2001/29/ES, keďže chýba možnosť jej presnej a objektívnej identifikácie. Na rozdiel od literárneho, maliarskeho, filmového či hudobného diela, ktoré je presným a objektívnym vyjadrením, je totiž identifikácia chuti potraviny založená v podstate na pocitoch a chuťových pôžitkoch, ktoré sú subjektívne a premenlivé. Závisia totiž najmä od faktorov súvisiacich s osobou, ktorá dotknutý produkt ochutnáva.

C-340/17 Alcohol Countermeasure Systems (International) v. EUIPO (29. 11. 2018)

„Odvolanie – Ochranná známka EÚ – Nariadenie (EK) č. 207/2009 – Konanie o vyhlásenie neplatnosti – Vyhlásenie neplatnosti na základe skoršej ochrannej známky Spojeného kráľovstva – Riadne používanie – Dôkaz – Vplyv konania o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie na konanie pred Všeobecným súdom“

Odvolateľ v tomto konaní okrem iného tvrdil, že Všeobecný súd mal prerušiť konanie až do dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a následne zrušiť sporné rozhodnutie EUIPO z dôvodu, že skoršia národná ochranná známka Spojeného kráľovstva nemohla byť dôvodom pre vyhlásenie neplatnosti ochrannej známky EÚ. Súdny dvor odvolanie zamietol a uviedol, že Všeobecný súd môže zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie EUIPO, len ak bol ku dňu prijatia tohto rozhodnutia splnený jeden z dôvodov uvedených v nariadení 207/2009. Všeobecný súd teda nie je oprávnený zrušiť alebo zmeniť takéto rozhodnutie z dôvodov, ktoré nastali po jeho prijatí. Navyše, samotné oznámenie členského štátu o úmysle opustiť EÚ v súlade s čl. 50 ZEÚ nemá za následok pozastavenie uplatňovania práva EÚ v tomto členskom štáte.

C-572/17 Syed (19. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Autorské právo a s ním súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Článok 4 ods. 1 – Právo šírenia – Porušenie – Tovar určený na predaj s vyobrazením chráneným autorským právom – Skladovanie na obchodné účely – Sklad oddelený od miesta predaja“

Súdny dvor v tomto rozsudku uviedol, že aj skladovanie tovaru, ktorý porušuje autorské práva, môže porušovať výlučné právo šírenia pod podmienkou, že obchodník ponúka v rozpore s týmto právom vo svojom obchode na predaj rovnaký tovar ako ten, ktorý skladuje, a skladovaný tovar je určený na predaj. Skladovanie aj predaj však musia prebiehať na území členského štátu, v ktorom je predmet autorského práva chránený.

F. Oblasť: Energetika

C-238/17 Renerga (14. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2009/72/ES – Článok 3 ods. 2, 6 a 15 a článok 36 písm. f) – Vnútrotný trh s elektrickou energiou – Hypotetická povaha prejudiciálnych otázok – Neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania“

Východiskom predloženého návrhu bol spor medzi výrobcom energie z obnoviteľných zdrojov a dvoma kupujúcimi, v ktorom si výrobca energie nárokoval, aby kupujúci zaplatili dlžnú časť kúpnej ceny za elektrinu. Tá pozostávala z trhovej ceny elektriny a kompenzácie za službu vo verejnom záujme, avšak kupujúci neuhradili túto druhú uvedenú zložku kúpnej ceny. Súdny dvor v uvedenej veci konštatoval neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže podľa neho neexistovala povinnosť poskytovať služby vo verejnom záujme podľa smernice 2009/72/ES. Zohľadnil pritom vysvetlenie vnútroštátneho súdu, podľa ktorého dotknutý výrobca energie nemal stanovenú povinnosť vyrábať a dodávať energiu z obnoviteľných zdrojov energie, nebol zaradený do vládneho zoznamu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme, ale sám sa dobrovoľne zaviazal vyrábať a predávať elektrickú energiu, a právne vzťahy medzi ním a dvoma dotknutými kupujúcimi boli vymedzené zmluvami riadiacimi sa súkromným právom, pričom tieto zmluvy mohli byť zrušené.

Spojené veci C-262/17, C-263/17 a C-273/17 Solvay Chimica Italia a i. (28. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Vnútrotný trh s elektrinou – Smernica 2009/72/ES – Distribučné systémy – Článok 28 – Uzavreté distribučné systémy – Pojem – Výnimky – Hranice – Článok 32 ods. 1 – Prístup tretích strán – Článok 15 ods. 7 a článok 37 ods. 6 písm. b) – Poplatky za službu dispečingu“

Súdnemu dvoru boli v tomto konaní predložené prejudiciálne otázky týkajúce sa pravidiel smernice 2009/72/ES pre uzavreté distribučné systémy. Súdny dvor najprv pripomenul, že distribučnou sústavou v zmysle smernice 2009/72/ES je sústava slúžiaca na prenos elektriny vysokého, stredného alebo nízkeho napätia. Ďalej upresnil, aké výnimky z povinností podľa smernice 2009/72/ES možno uplatniť v prípade uzavretých distribučných sústav. Napokon rozhodol, že uzavretú distribučnú sústavu nemožno oslobodiť od povinnosti voľného prístupu tretích strán a že poplatky za služby dispečingu by v zásade nemali byť rovnaké pre užívateľov uzavretej distribučnej sústavy a užívateľov verejnej distribučnej sústavy.

G. Oblasť: Hospodárska súťaž

C-265/17 P Európska komisia v. United Parcel Service (16. 1. 2019)

„Odvolanie – Kontrola koncentrácií podnikov – Nadobudnutie spoločnosti TNT Express spoločnosťou UPS – Rozhodnutie Komisie, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom a fungovaním Dohody o EHP – Ekonometrický model vypracovaný Komisiou – Neoznámenie zmien ekonometrického modelu – Porušenie práva na obhajobu“

Spor v tejto veci sa týkal rozhodnutia EK, ktorým nepovolila nadobudnutie spoločnosti TNT Express spoločnosťou UPS. Súdny dvor zamietol odvolanie EK, ktorým sa domáhala zrušenia rozsudku³ Všeobecného súdu, ktorým zrušil jej rozhodnutie o vyhlásení uvedenej koncentrácie za nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Súdny dvor zamietol všetky odvolacie dôvody EK a rozhodol, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď jednak dospel k záveru, že EK nemôže tvrdiť, že nebola povinná oznámiť žalobkyni pred prijatím sporného rozhodnutia konečný model ekonometrickej analýzy, a jednak rozhodol, že právo žalobkyne na obhajobu bolo porušené, takže je potrebné sporné rozhodnutie EK zrušiť.

H. Oblasť: Hospodárska a menová politika

C-493/17 Weiss a i. (11. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hospodárska a menová politika – Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2015/774 – Platnosť – Program nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu – Články 119 a 127 ZFEÚ – Právomoci ECB a Európskeho systému centrálnych bánk – Zabezpečenie cenovej stability – Proporcionalita – Článok 123 ZFEÚ – Zákaz menového financovania členských štátov eurozóny“

Viacere skupiny jednotlivcov podali na nemecký ústavný súd rôzne ústavné sťažnosti týkajúce sa rôznych rozhodnutí ECB. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti oslovil Súdny dvor s otázkami ohľadom platnosti rozhodnutia⁴ ECB o programe nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu. Súdny dvor rozhodol, že preskúmanie prejudiciálnych otázok neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť uvedeného rozhodnutia ECB. Okrem iného dospel k záveru, že ECB neprekročila svoj mandát, pretože konala v rámci menovej politiky, čiže v rámci výlučnej právomoci EÚ pre tie členské štáty, ktorých menou je euro. Dodržaná v tejto súvislosti bola aj zásada proporcionality. Taktiež ECB podľa Súdného dvora neporušila zákaz menového financovania. Vykonanie sporného programu sa nerovná nákupu dlhopisov na primárnom trhu a nemá za následok demotiváciu členských štátov viesť zdravú rozpočtovú politiku.

³ Rozsudok Všeobecného súdu zo 7. marca 2017 vo veci T-194/13 *United Parcel Service v. Európska komisia*, EU:T:2017:144.

⁴ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2015/774 zo 4. marca 2015 o programe nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (Ú. v. EÚ L 121, 2015, s. 20) v znení rozhodnutia Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/100 z 11. januára 2017 (Ú. v. EÚ L 16, 2017, s. 51).

I. Oblasť: Inštitucionálne právo

C-621/18 Wightman a i. (10. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 50 ZEÚ – Oznámenie zámeru členského štátu vystúpiť z Európskej únie – Dôsledky oznámenia – Právo jednostranne odvolať oznámenie – Podmienky“

Vnútroštátny súd (konkrétne škótsky súd) požiadal Súdny dvor o výklad čl. 50 ZEÚ v súvislosti s brexitom. Zaujímalo sa, či členský štát, ktorý predložil oznámenie o svojom vystúpení z EÚ podľa čl. 50 ods. 2 ZEÚ, ho smie jednostranne vziať späť a zotrvať v EÚ. Zároveň požiadal o prejednanie veci v skrátenej forme, čomu Súdny dvor vyhovel, keďže v tomto prípade existovala neistota ohľadom základných aspektov národného ústavného práva a práva EÚ.⁵ Súdny dvor zdôraznil zvrchovanú povahu práva na vystúpenie zakotveného v čl. 50 ZEÚ. Na položenú otázku odpovedal, že členský štát smie jednostranne odvolať oznámenie o vystúpení z EÚ prostredníctvom písomného oznámenia adresovaného Európskej rade po tom, čo prijal rozhodnutie o odvolaní v súlade so svojimi ústavnými požiadavkami. Cieľom takéhoto odvolania je potvrdiť členstvo tohto členského štátu v EÚ za nezmenených podmienok, pričom na základe uvedeného odvolania sa končí postup vystúpenia.

Spojené veci C-138/17 P a C-146/17 P Európska únia v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne (13. 12. 2018)

C-150/17 P Európska únia v. Kendrion (13. 12. 2018)

Spojené veci C-174/17 P a C-222/17 P Európska únia v. ASPLA a Armando Álvarez (13. 12. 2018)

„Odvolanie – Žaloba o náhradu škody – Článok 340 druhý odsek ZFEÚ – Neprimeraná dĺžka konania v dvoch veciach prejednávaných Všeobecným súdom Európskej únie – Náhrada škody, ktorá údajne vznikla žalobkyniam – Majetková ujma – Náklady na bankovú záruku – Príčinná súvislosť – Úroky z omeškania – Nemajetková ujma“

Vo všetkých troch rozsudkoch Súdny dvor vyhovel odvolaniam EÚ a zrušil rozsudky Všeobecného súdu⁶ v rozsahu, v akom EÚ uložili povinnosť nahradiť viacerým spoločnostiam škodu, ktorá im vznikla kvôli neprimeranej dĺžke konania pred Všeobecným súdom a spočívala v nákladoch na bankovú záruku. Podľa Súdneho dvora Všeobecný súd pochybil, keď považoval za splnené kritérium príčinnej súvislosti. Žalobcovia totiž na základe vlastného rozhodnutia využili bankovú záruku namiesto zaplatenia uloženej pokuty a na svojom rozhodnutí zotrvali v čase, keď už bolo zrejmé, že konania pred Všeobecným súdom trvajú neprimerane dlho. Zároveň Súdny dvor v príslušnom rozsahu zamietol žaloby podané na Všeobecný súd. Spoločnosť Kendrion namietala aj neprípustnosť odvolania Európskej únie, pričom argumentovala konfliktom záujmov a porušením práva na nezávislý a nestranný súd. Súdny dvor však jej výhradu zamietol, tak ako aj odvolania, resp. vzájomné odvolanie dotknutých spoločností.

⁵ Uznesenie predsedu Súdneho dvora z 19. októbra 2018 vo veci C-621/18 *Wightman a i.*, EU:C:2018:851.

⁶ Rozsudok Všeobecného súdu z 10. januára 2017 vo veci T-577/14 *Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Európska únia*, EU:T:2017:1, rozsudok Všeobecného súdu z 1. februára 2017 vo veci T-479/14 *Kendrion v. Európska únia*, EU:T:2017:48, a rozsudok Všeobecného súdu z 17. februára 2017 vo veci T-40/15 *ASPLA a Armando Álvarez v. Európska únia*, EU:T:2017:105.

Spojené veci C-183/17 P a C-184/17 P International Management Group v. Európska komisia (31. 1. 2019)

„Odvolanie – Rozvojová spolupráca – Plnenie rozpočtu Európskej únie prostredníctvom nepriameho hospodárenia – Žaloba o neplatnosť – Prípustnosť – Napadnuteľné akty – Rozhodnutie o zverení úlohy plnenia rozpočtu inej osobe, než ktorej bola zverená pôvodne – Rozhodnutie o nezverení ďalších úloh plnenia rozpočtu subjektu, ktorý bol pôvodne vybratý – Nariadenie (ES, Euratom) č. 2342/2002 – Článok 43 – Delegované nariadenie (EÚ) č. 1268/2012 – Článok 43 – Pojem „medzinárodná organizácia“ – Podmienky – Návrh na náhradu škody“

V tomto prípade spoločnosť IMG napadla svojimi odvolaniami rozsudky⁷ Všeobecného súdu, ktorými zamietol jej žaloby proti rozhodnutiam EK, ktoré EK odôvodnila pochybnosťami o postavení IMG ako medzinárodnej organizácie. Tieto pochybnosti EK sa týkali skutočného členstva piatich štátov v IMG z celkového počtu šesťnásť, splnomocnenia osôb, ktoré zastupovali niektoré štáty pri podpise zakladajúceho aktu IMG a toho, že IMG nepredstavuje špecializovanú agentúru OSN. Súdny dvor v tejto veci zrušil napadnuté rozsudky, ako aj rozhodnutia EK, keďže skutočnosti, ktoré EK uviedla na ich podporu, nie sú spôsobilé spochybniť postavenie IMG ako medzinárodnej organizácie. Pokiaľ ide o návrh IMG na náhradu škody podaný vo veci T-381/15, v tejto časti Súdny dvor vrátil vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie, keďže je potrebné preskúmať ďalšie tvrdenia účastníkov konania týkajúce sa tohto návrhu.

Spojené veci C-626/15 a C-659/16 Európska komisia v. Rada EÚ (AMP Antarctique) (20. 11. 2018)

„Žaloba o neplatnosť – Rozhodnutie Výboru stálych predstaviteľov (Coreper) – Rozhodnutie schvaľujúce predloženie dokumentu na rokovanie medzinárodnej organizácii – Prípustnosť – Napadnuteľný akt – Výlučná, spoločná alebo doplňujúca právomoc Európskej únie – Samostatné konanie Únie v rámci medzinárodnej organizácie alebo účasť členských štátov spoločne s Úniou – Zachovanie morských biologických zdrojov – Rybolov – Ochrana životného prostredia – Výskum – Chránená morská oblasť (CHMO) – Zmluva o Antarktíde – Dohovor o zachovaní morskej fauny a flóry v Antarktíde – Weddellovo more a Rossovo more“

V tomto konaní sa Súdny dvor zaoberal otázkou právomoci EÚ a členských štátov v kontexte medzinárodných zmlúv o ochrane a uchovaní živých zdrojov v Antarktíde. EK tvrdila, že rozhodnutia týkajúce sa návrhu na vytvorenie chránenej morskej oblasti vo Weddellovom mori mali byť schválené iba v mene EÚ a nie v mene EÚ a jej členských štátov, pretože patria do jej výlučnej právomoci v oblasti zachovania morských biologických zdrojov. Súdny dvor však žalobu EK zamietol. Uviedol, že hlavným cieľom návrhu, ktorého sa sporné rozhodnutia týkali, nie je zachovanie morských biologických zdrojov, ale ochrana životného prostredia. Preto sporné rozhodnutia patria do právomoci, o ktorú sa EÚ v zásade delí s členskými štátmi. Zamietol tiež subsidiárnu argumentáciu EK založenú na čl. 3 ods. 2 ZFEÚ. Napokon pripomenul ustálenú judikatúru, podľa ktorej, ak sa EÚ rozhodne vykonávať svoje právomoci, takýto výkon sa musí realizovať v súlade s medzinárodným právom. Ak by sa pritom

⁷ Rozsudok Všeobecného súdu z 2. februára 2017 vo veci T-29/15 *International Management Group v. Európska komisia*, EU:T:2017:56 a rozsudok Všeobecného súdu z 2. februára 2017 vo veci T-381/15 *International Management Group v. Európska komisia*, EU:T:2017:57.

umožnilo EÚ, aby v rámci komisie CAMLR konala bez členských štátov, mohlo by to ohroziť výsady zmluvných strán a bolo by to v rozpore s medzinárodným právom.

J. Oblasť: Justičná spolupráca v občianskych a obchodných veciach

C-393/18 UD (PPU) (17. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (ES) č. 2201/2003 – Článok 8 ods. 1 – Právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností – Pojem „obvyklý pobyt dieťaťa“ – Požiadavka fyzickej prítomnosti – Zadržiavanie matky a dieťaťa v tretej krajine proti vôli matky – Porušenie základných práv matky a dieťaťa“

Žena bangladéšskej štátnej príslušnosti uzavrela dohodnuté manželstvo s mužom britskej štátnej príslušnosti. S manželom žila v Spojenom kráľovstve len niekoľko mesiacov, potom vycestovali do Bangladéša, kde bola podľa jej tvrdení držaná manželom proti jej vôli spolu s ich malou dcérou, ktorá sa tam narodila. S cieľom získať súdne rozhodnutie nariaďujúce jej návrat a návrat jej dcéry sa obrátila na britský súd. Súdny dvor posudzoval možnosť založenia právomoci britského súdu podľa kritéria „obvyklého pobytu dieťaťa“ v zmysle nariadenia 2201/2003. Dospel k záveru, že dieťa musí byť fyzicky prítomné v členskom štáte, aby sa mohlo považovať za dieťa s obvyklým pobytom v tomto štáte a ani špecifické okolnosti tejto veci, ak by boli preukázané (najmä nátlak otca, aby s dieťaťom zostala v Bangladéši), nemajú na takýto výklad vplyv. K ochrane najlepšieho záujmu dieťaťa pripomenul, že nariadenie 2201/2003 umožňuje členským štátom zostatkovým spôsobom priznať právomoc svojim súdom na základe ich vnútroštátneho práva a takáto zostatková právomoc v britskom právnom poriadku existuje.

C-595/17 Apple Sales International a i. (24. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Článok 23 – Dohoda o voľbe právomoci súdu uvedená v distribučnej zmluve – Žaloba o náhradu škody spôsobenej distribútorovi založená na porušení článku 102 ZFEÚ zo strany dodávateľa“

Súdny dvor sa zaoberal uplatniteľnosťou doložky o voľbe právomoci súdu na spory o náhradu škody spôsobenej distribútorovi z dôvodu zneužitia dominantného postavenia podľa čl. 102 ZFEÚ zo strany dodávateľa v prípade, keď táto doložka na takéto spory výslovne neodkazuje. Súdny dvor už rozhodol⁸, že doložka o voľbe právomoci sa neuplatní, pokiaľ v nej nie je uvedené inak, na spory o náhradu škody z dôvodu protisúťažného konania jednej zo strán podľa čl. 101 ZFEÚ. Zneužitie dominantného postavenia však na rozdiel od protiprávnych kartelov možno v distribučnom vzťahu predpokladať. Súdny dvor preto rozhodol, že uplatnenie doložky o voľbe právomoci pri žalobe na náhradu škody podanej distribútorom proti jeho dodávateľovi na základe zneužitia podľa čl. 102 ZFEÚ nie je vylúčené len preto, že doložka výslovne neodkazuje na takéto spory. Tiež uviedol, že právo každej osoby

⁸ Rozsudok Súdneho dvora z 21. mája 2015 vo veci C-352/13 *CDC Hydrogen Peroxide*, EU:C:2015:335.

domáhať sa náhrady škody v dôsledku porušenia pravidiel hospodárskej súťaže je nezávislé od predchádzajúceho konštatovania takého porušenia orgánom hospodárskej súťaže.

C-296/17 *Wiemer & Trachte* (14. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Konkurzné konania – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Článok 3 ods. 1 – Medzinárodná právomoc – Odporovacia žaloba – Výlučná právomoc súdov členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie“

Spoločnosť so sídlom v jednom členskom štáte vstúpila do konkurzného konania na základe rozhodnutia príslušného súdu tohto členského štátu. Odporovacia žaloba proti tretej osobe, v prospech ktorej boli z účtu tejto spoločnosti realizované bankové prevody po vstupe tejto spoločnosti do konkurzu a bez súhlasu jej správcu konkurznej podstaty, ale bola podaná v členskom štáte bydliska tejto tretej osoby. Súdny dvor sa vyjadril, že právomoc súdov členského štátu, na území ktorého bolo začaté konkurzné konanie, rozhodovať o odporovacej žalobe založenej na konkurze a smerujúcej proti žalovanému, ktorý má svoje sídlo alebo bydlisko v inom členskom štáte, je výlučnou právomocou.

C-308/17 *Kuhn* (15. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach – Pôsobnosť – Článok 1 ods. 1 – Pojem ‚občianske a obchodné veci‘ – Dlhopisy vydané členským štátom – Účasť súkromného sektora na reštrukturalizácii verejných dlhov tohto štátu – Jednostranná a retroaktívna zmena podmienok emisie dlhopisov – Doložky o spoločnom postupe – Žaloba podaná proti štátu súkromnými veriteľmi, držiteľmi týchto dlhopisov, ako fyzickými osobami – Zodpovednosť štátu za konanie a opomenutie konať pri výkone štátnej moci“

V tejto veci vlastník gréckych dlhopisov spochybnil na rakúskom súde výmenu týchto dlhopisov za dlhopisy s nižšou nominálnou hodnotou. Táto výmena sa uskutočnila prostredníctvom gréckeho vnútroštátneho zákona, podľa ktorého boli podmienky daných dlhopisov jednostranne a retroaktívne zmenené zavedením doložiek o spoločnom postupe, ktoré umožňujú väčšinovým držiteľom dlhopisov vnútriť spomínanú výmenu menšinovým vlastníkom. Súdny dvor uviedol, že spor vo veci samej má svoj pôvod v prejave štátnej moci a vyplýva z konania Grécka pri výkone verejnej moci. Tento spor preto nepatrí pod „občianske a obchodné veci“ v zmysle nariadenia 1215/2012.

C-627/17 *ZSE Energia* (22. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (ES) č. 861/2007 – Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu – Článok 2 ods. 1 a článok 3 ods. 1 – Pôsobnosť – Pojem ‚strany‘ – Cezhraničné spory“

Okresný súd Dunajská streda v tomto konaní predložil Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, pretože si nebol istý, či môže byť založená pôsobnosť nariadenia č. 861/2007 len z dôvodu, že jediným cezhraničným prvkom v konaní je intervenient. Súdny dvor rozhodol, že pojem „strany“ v nariadení 861/2007 sa vzťahuje len na žalobcu a žalovaného vo veci samej. Spor, v ktorom majú žalobca a žalovaný bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, v ktorom má sídlo aj súd alebo tribunál konajúci vo veci, preto nepatrí do pôsobnosti tohto nariadenia.

C-386/17 Liberato (16. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v oblasti vyživovacej povinnosti – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Článok 5 bod 2 – Článok 27 – Článok 35 ods. 3 – Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností – Nariadenie (ES) č. 2201/2003 – Článok 19 – Prekážka začatej veci – Článok 22 písm. a) – Článok 23 písm. a) – Neuznávanie rozhodnutí v prípade zjavného rozporu s verejným poriadkom – Článok 24 – Zákaz skúmať právomoc súdu pôvodu – Dôvod neuznania založený na nezohľadnení pravidiel prekážky začatej veci – Neexistencia“

Rozvod manželstva taliansko-rumunského páru s jedným maloletým dieťaťom bol predmetom konaní v dvoch rôznych štátoch. Jednak pred talianskymi súdmi, kde ako prvý podal návrh na rozluku manželstva a zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti manžel, a zároveň aj pred rumunskými súdmi, kde konanie iniciovala manželka, pričom námietka prekážky začatej veci podanej zo strany manžela tu bola zamietnutá. Manželkin návrh o uznanie právoplatného rozhodnutia vydaného v Rumunsku bol talianskym súdom zamietnutý z dôvodu zjavného rozporu s verejným poriadkom. Súdny dvor sa však vyjadril, že pokiaľ v takomto type sporu prijme súd, ktorý začal konať ako druhý, v rozpore s pravidlami práva EÚ o právomoci vnútroštátnych súdov, rozhodnutie, ktoré nadobudne právoplatnosť, súd, ktorý začal vo veci konať ako prvý, nemôže odmietnuť uznať toto rozhodnutie z jediného dôvodu, že súd, ktorý začal konať ako druhý, vydal rozhodnutie napriek nedostatku jeho právomoci. Samotné takéto porušenie pravidiel o právomoci nemôže byť dôvodom neuznania uvedeného rozhodnutia z titulu zjavného rozporu s verejným poriadkom štátu, ktorý začal konať ako prvý.

C-535/17 NK (6. 2. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Konkurzné konanie – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Pôsobnosť – Nariadenie (ES) č. 864/2007 – Rozsah ratione temporis – Žaloba o náhradu škody, ktorú podal správca proti tretej osobe, ktorá konala voči veriteľom protiprávne“

Správca konkurznej podstaty podal žalobu proti úverovej inštitúcii, ktorá dlžníkovi umožnila v rozpore so svojimi povinnosťami hotovostný výber finančných prostriedkov získaných dôsledkom sprenevery. Vnútroštátna judikatúra totiž za určitých okolností umožňuje takýto typ žaloby, keď správca podá žalobu o náhradu škody založenú na deliktuálnej a kvázideliktuálnej zodpovednosti voči tretej osobe, ktorá sa podieľala na vzniku škody spôsobenej všetkým veriteľom, aj keby takúto žalobu nemohol podať samotný dlžník v konkurznom konaní. Na otázku, či takýto spor spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“, Súdny dvor poskytol kladnú odpoveď. Okrem iného konštatoval, že vzhľadom na charakteristiku uvedenej žaloby sa možno domnievať, že je založená nie na pravidlách osobitných pre konkurzné konanie, ale na všeobecných pravidlách občianskeho a obchodného práva.

K. Oblasť: Justičná spolupráca v trestných veciach

C-514/17 Sut (13. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v trestných veciach – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Európsky zatykač – Článok 4 bod 6 – Dôvod pre nepovinné nevykonanie

európskeho zatykača – Trestný čin, za ktorý bol vo vydávajúcom štáte uložený trest odňatia slobody, za ktorý je možné vo vykonávajúcom štáte uložiť iba peňažný trest“

Rumunské orgány vydali európsky zatykač na p. Suta, ktorému bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a dvoch mesiacov za trestné činy, za ktoré možno v Belgicku uložiť iba peňažný trest. Preto sa belgická prokuratúra domnievala, že sa p. Sut nemôže odvolávať na dôvod pre nepovinné nevykonanie európskeho zatykača. V tejto súvislosti Súdny dvor vykladal čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV. Rozhodol, že ak osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač na účely vykonania trestu odňatia slobody, má trvalý pobyt vo vykonávajúcom štáte a má s týmto štátom rodinné, sociálne a pracovné väzby, vykonávajúci súdny orgán môže z dôvodov spojených so sociálnou reintegráciou uvedenej osoby odmietnuť vykonať tento zatykač, aj keď za trestný čin, pre ktorý bol vydaný tento zatykač, možno v súlade s právom vykonávajúceho členského štátu uložiť iba peňažný trest, pokiaľ v súlade s tým istým vnútroštátnym právom táto okolnosť nebráni tomu, aby trest odňatia slobody uložený požadovanej osobe bol skutočne vykonaný v tomto členskom štáte, čo musí overiť vnútroštátny súd.

C-97/18 ET (10. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Zásada vzájomného uznávania príkazov na konfiškáciu – Rámcové rozhodnutie 2006/783/SVV – Článok 12 ods. 1 a 4 – Rozhodné právo pre výkon – Právna úprava vykonávajúceho štátu, ktorá umožňuje uloženie poriadkovej väzby v prípade nevykonania opatrenia na konfiškáciu – Súlad – Právna úprava štátu pôvodu, ktorá tiež umožňuje uloženie poriadkovej väzby – Neexistencia vplyvu“

V tomto prípade vykonávajúci štát v rámci výkonu príkazu na konfiškáciu uložil odsúdenému poriadkovú väzbu, čo odsúdený namietal z dôvodu, že ide o sprísnenie príkazu na konfiškáciu, a je teda protiprávna. Súdny dvor však rozhodol, že rámcové rozhodnutie 2006/783/SVV nebráni vykonávajúcemu členskému štátu uložiť poriadkovú väzbu na účely výkonu príkazu na konfiškáciu vydaného v štáte pôvodu. Poriadková väzba totiž v tomto prípade nepredstavovala alternatívne opatrenie príkazu na konfiškáciu, ani dodatočnú sankciu, ale iba vykonávacie opatrenie, ktoré možno uložiť osobe, voči ktorej bol vydaný príkaz na konfiškáciu, pod podmienkou, že dobrovoľne neuhradí sumu, ktorej zaplatenie jej bolo uložené, a že nie je v platobnej neschopnosti.

L. Oblasť: Nediskriminácia

C-378/17 Minister for Justice and Equality a Commissioner of the Garda Síochána (4. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní – Smernica 2000/78/ES – Zákaz diskriminácie na základe veku – Prijímanie príslušníkov polície – Národný orgán zriadený zákonom s cieľom zabezpečiť uplatňovanie práva Únie v určitej oblasti – Možnosť neuplatniť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nie je v súlade s právom Únie – Prednosť práva Únie“

V tomto konaní bol sporný írsky systém, podľa ktorého rieši spory v oblasti nediskriminácie v zamestnaní vo väčšine prípadov špeciálna komisia, ktorá však nemá právomoc neuplatniť, resp. konštatovať nezlučiteľnosť vnútroštátnej úpravy s právom EÚ. Ak by naopak vyhovieť žiadosti znamenalo, že sa neuplatní, resp. zruší vnútroštátna úprava, ktorá je v rozpore s právom EÚ, právomoc

by prislúchala tzv. Vyššiemu súdu. Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na to, že komisia je orgánom zriadeným na účely plnenia povinností vyplývajúcich z čl. 9 smernice 2000/78/ES, musí mať v zmysle prednosti práva EÚ možnosť neuplatniť zákon, ktorý je s právom EÚ v rozpore. Keďže komisiu navyše treba považovať za súdny orgán v zmysle čl. 267 ZFEÚ, môže predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, pričom vykonanie následného rozsudku Súdneho dvora môže zahŕňať neuplatnenie odporujúcej vnútroštátnej úpravy.

C-258/17 E.B. (15. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Smernica 2000/78/ES – Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolani – Článok 2 – Pokus o sexuálny styk s mladistvými spáchaný štátnym zamestnancom na mladistvých mužského pohlavia – Disciplinárna sankcia prijatá počas roku 1975 – Predčasný odchod do dôchodku spojený so znížením dôchodku – Diskriminácia na základe sexuálnej orientácie – Účinky uplatnenia smernice 2000/78/ES na disciplinárnu sankciu – Pravidlá výpočtu vyplateného dôchodku“

Súdny dvor sa vyjadroval k uplatneniu smernice 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolani na prípad policajta, ktorý bol v roku 1975 prepustený do predčasného dôchodku so znížením dôchodku z dôvodu, že mal homosexuálny styk s osobami vo veku 14 až 18 rokov. Podľa Súdneho dvora sa uvedená smernica po uplynutí lehoty na jej prebratie (3. december 2003) uplatňuje na budúce účinky dotknutého disciplinárneho rozhodnutia. Sankcia uvoľnenia do predčasného dôchodku sa stala právoplatnou a vyčerpala všetky svoje účinky pred týmto dátumom, preto sa dotknutá osoba s cieľom získať obnovenie svojej profesijnej kariéry, akú by mala, pokiaľ by predmetné disciplinárne rozhodnutie nebolo prijaté, nemôže dovoľávať tejto smernice. Inak je to však v prípade sankcie zníženia dôchodku. Vnútroštátny súd musí za obdobie začínajúce od dátumu uplynutia lehoty na prebratie tejto smernice preskúmať zníženie dôchodku, aby sa určila suma, ktorú by poberal v prípade absencie akejkoľvek diskriminácie založenej na sexuálnej orientácii.

M. Oblasť: Občianstvo EÚ

C-247/17 Raugevicius (13. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Občianstvo Európskej únie – Články 18 a 21 ZFEÚ – Žiadosť tretej krajiny, adresovaná členskému štátu, ktorá sa týka vydania občana Únie, štátneho príslušníka iného členského štátu, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb v prvom z týchto členských štátov – Žiadosť o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody, a nie na účely trestného stíhania – Zákaz vydania vzťahujúci sa iba na vlastných štátnych príslušníkov – Obmedzenie voľného pohybu – Odôvodnenie založené na zabránení beztrestnosti – Proporcionalita“

Ruské orgány adresovali fínskym orgánom žiadosť o vydanie osoby s dvojitém občianstvom (litovským a ruským) na účely výkonu trestu odňatia slobody. Tá však proti svojmu vydaniu namietala, keďže vo Fínsku dlhodobo žije a má v tomto členskom štáte dve deti, ktoré majú fínske štátne občianstvo. Súdny dvor v tomto prípade vykladal čl. 18 a 21 ZFEÚ. Rozhodol, že v prípade žiadosti tretej krajiny o vydanie občana EÚ na účely výkonu trestu odňatia slobody a nie trestného stíhania, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb, dožiadaný členský štát, ktorého vnútroštátne právo zakazuje vydávanie vlastných štátnych príslušníkov mimo EÚ na účely výkonu trestu a stanovuje možnosť vykonať takýto trest

uložený v zahraničí na svojom území, je povinný zabezpečiť pre občana EÚ, ktorý má trvalé bydlisko na jeho území, rovnaké zaobchádzanie, ako priznáva v oblasti vydávania vlastným štátnym príslušníkom.

N. Oblasť: Ochrana spotrebiteľa

C-430/17 Walbusch Walter Busch (23. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 2011/83/EÚ – Zmluva na diaľku – Článok 6 ods. 1 písm. h) – Povinnosť informovania o práve na odstúpenie od zmluvy – Článok 8 ods. 4 – Zmluva uzatvorená pomocou prostriedku komunikácie na diaľku, ktorý poskytuje obmedzený priestor a čas na zobrazenie informácií – Pojem „obmedzený čas alebo priestor na zobrazenie informácií“ – Prospekt vložený do časopisu – Objednávkový korešpondenčný lístok obsahujúci hypertextový odkaz na informácie o práve na odstúpenie od zmluvy“

Rakúska spoločnosť využívala reklamu formou reklamného prospektu pripojeného k rôznym časopisom. Združenie pre boj proti nekalej súťaži sa domnievalo, že daný prospekt je nekalý, pretože neobsahuje náležité informácie o práve spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, keďže k nemu nie je pripojený žiadny vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy. Vnútroštátny súd sa pýtal, podľa akých kritérií je potrebné posúdiť, či je možné zmluvu považovať za uzatvorenú pomocou prostriedku komunikácie na diaľku, ktorý poskytuje iba obmedzený priestor a čas na zobrazenie informácií, v zmysle čl. 8 ods. 4 smernice 2011/83/EÚ, a prípadne, aký je rozsah požiadaviek na informácie o práve na odstúpenie od zmluvy stanovených v čl. 6 ods. 1 písm. h) tejto smernice. Súdny dvor okrem iného rozhodol, že posúdenie, či v konkrétnom prípade prostriedok komunikácie poskytuje obmedzený priestor a čas na zobrazenie informácií, sa musí vykonať tak, že sa zohľadnia všetky technické vlastnosti obchodnej komunikácie obchodníka.

O. Oblasť: Poľnohospodárstvo a rybolov

C-587/17 P Belgické kráľovstvo v. Európska komisia (30. 1. 2019)

„Odvolanie – Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF) – Nariadenie (ES) č. 1290/2005 – Nariadenie (EÚ) č. 1306/2013 – Výdavky vylúčené z financovania Európskou úniou – Neoprávnené vyplatené vývozné náhrady – Vymáhanie – Nevýčerpanie všetkých opravných prostriedkov – Nepodanie kasačného opravného prostriedku v nadväznosti na negatívne stanovisko advokáta na Cour de cassation (Belgicko) – Článok 267 ZFEÚ – Nepodanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru – Nedbanlivosť členského štátu“

Podľa prvostupňového rozsudku Všeobecného súdu⁹ belgická platobná agentúra v dôsledku svojej nedbanlivosti nevy mohla sumu, ktorá bola podvodne čerpaná z EPZF, pretože nevyužila všetky dostupné opravné prostriedky, konkrétne nepodala kasačný opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu. Súdny dvor uvedený rozsudok zrušil a vrátil vec Všeobecnému súdu na ďalšie konanie. Nie každé nevyčerpanie opravných prostriedkov totiž zakladá nedbanlivosť v zmysle čl. 32 ods. 8 nariadenia 1290/2005. Na účel preukázania takejto nedbanlivosti je potrebné posúdiť konkrétne

⁹ Rozsudok Všeobecného súdu z 20. júla 2017 vo veci T-287/16 *Belgické kráľovstvo v. Európska komisia*, EU:T:2017:531.

okolnosti prípadu, v tomto prípade využitie dostupných opatrení na vymáhanie, reálne šance na úspech v prípade podania kasačného opravného prostriedku, pravdepodobnosť a užitočnosť podania prejudiciálnych otázok na Súdny dvor v takomto ďalšom konaní či náklady súvisiace s postupom vymáhania. Na druhej strane ale uviedol, že na túto problematiku nemožno aplikovať judikatúru ESĽP týkajúcu sa vyčerpania vnútroštátnych opravných prostriedkov, keďže ide o samostatný právny režim.

P. Oblasť: Sloboda usadiť sa

C-342/17 Memoria a Dall'Antonia (14. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Obmedzenie slobody usadiť sa – Právomoc Súdneho dvora – Prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania – Výlučne vnútroštátna situácia – Vnútroštátna právna úprava zakazujúca akúkoľvek činnosť zameranú na dosiahnutie zisku v súvislosti s uchovávaním pohrebných urien – Test proporcionality – Koherentnosť vnútroštátnej právnej úpravy“

Talianske právo zakazovalo osobám, ktorým sa odovzdala pohrebná urna, zveriť jej úschovu súkromnému podniku za protihodnotu. Súdny dvor vyhodnotil návrh na začatie konania ako prípustný, hoci išlo o čisto vnútroštátny spor. V zmysle talianskeho práva mal totiž vnútroštátny súd priznať talianskym občanom rovnaké práva, aké by v rovnakej situácii patrili podľa práva EÚ príslušníkom iných členských štátov EÚ. Samotný sporný zákaz následne Súdny dvor označil za v rozpore s právom EÚ, pretože predstavuje neodôvodnené obmedzenie slobody usadiť sa. Odmietol pritom argumentáciu ochranou verejného zdravia, nutnosťou zabezpečiť náležitú úctu k pamiatke zosnulých a ochranou morálnych a náboženských hodnôt prevládajúcich v Taliansku, ktoré údajne bránia obchodným a svetským činnostiam spojeným s uchovávaním popola zosnulých.

Q. Oblasť: Slobodné poskytovanie služieb

C-171/17 Európska komisia v. Maďarsko (7. 11. 2018)

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Smernica 2006/123/ES – Články 15 až 17 – Článok 49 ZFEÚ – Sloboda usadiť sa – Článok 56 ZFEÚ – Slobodné poskytovanie služieb – Národný systém mobilného platenia – Monopol“

V tomto prípade EK zažalovala Maďarsko za štátny monopol služieb mobilného platenia pri úhrade parkovného, poplatkov za používanie cestnej siete, cestovného vo verejnej doprave a ďalších poplatkov za služby poskytované štátnym orgánom. Podľa EK Maďarsko bráni vstupu na veľkoobchodný trh mobilného platenia, ktorý bol predtým otvorený hospodárskej súťaži. Súdny dvor žalobe EK čiastočne vyhovel. Okrem iného v rozsudku dospel k záveru, že EK nepreukázala, že Maďarsko sa dopustilo zjavne nesprávneho posúdenia, keď národný systém mobilného platenia kvalifikovalo ako službu všeobecného hospodárskeho záujmu. Po posúdení dodržania požiadaviek proporcionality však napokon rozhodol, že Maďarsko si tým, že zaviedlo a ponechalo v platnosti národný systém mobilného platenia, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z čl. 15 ods. 2 písm. d) smernice 2006/123/ES a čl. 56 ZFEÚ.

C-33/17 Čepelnik (13. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 56 ZFEÚ – Slobodné poskytovanie služieb – Obmedzenia – Služby na vnútornom trhu – Smernica 2006/123/ES – Pracovné právo – Vysielanie pracovníkov na účely vykonávania prác v oblasti stavebníctva – Vyhlásenie týkajúce sa pracovníkov – Uchovanie a preklad mzdových dokladov – Pozastavenie platieb – Poskytnutie zábezpeky príjemcom služieb – Zabezpečenie prípadnej pokuty uloženej poskytovateľovi služieb“

Rakúske právo umožňuje nariadiť príjemcovi služby, aby pozastavil platby a zložil zábezpeku na účely zabezpečenia prípadnej pokuty, ktorá by mohla byť uložená poskytovateľovi služby so sídlom v inom členskom štáte za porušenie rakúskeho pracovného práva. Súdny dvor vylúčil, že by na spornú rakúsku úpravu bola uplatniteľná smernica o službách na vnútornom trhu, keďže ide o oblasť pracovného práva. Následne však rozhodol, že sporná rakúska úprava je v rozpore s čl. 56 ZFEÚ a zásadou slobodného poskytovania služieb. Ide totiž nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov ochrany pracovníkov, ako aj boja proti podvodom, najmä v sociálnej oblasti, a predchádzania zneužívaniu.

R. Oblasť: Sociálna politika

C-331/17 Sciotto (25. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Smernica 1999/70/ES – Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP – Doložka 5 – Opatrenia zamerané na predchádzanie zneužívaniu zmlúv alebo pracovnoprávných vzťahov na dobu určitú – Vnútroštátna právna úprava, ktorá vylučuje uplatnenie týchto opatrení v odvetví činnosti hudobno-divadelných nadácií“

Podľa talianskeho práva nemajú pracovníci hudobno-divadelných nadácií nárok, ani v prípade zneužitia, na zmenu svojich pracovných zmlúv na dobu určitú na pracovnoprávne vzťahy na dobu neurčitú a nemajú ani nárok na iné formy ochrany, ako napríklad obmedzenie možnosti použiť pracovné zmluvy na dobu určitú. Súdny dvor rozhodol, že právo EÚ bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa všeobecné právne predpisy upravujúce pracovnoprávne vzťahy a zamerané na sankcionovanie zneužívania zmlúv na dobu určitú automatickou zmenou zmluvy na dobu určitú na zmluvu na dobu neurčitú, ak pracovný pomer trvá aj po určitom dátume, neuplatňujú na odvetvie činnosti hudobno-divadelných nadácií, ak neexistuje žiadne iné účinné opatrenie vo vnútroštátnom právnom poriadku, ktoré sankcionuje zneužitia zistené v tomto odvetví.

Spojené veci C-569/16 a C-570/16 Bauer a i. (6. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Organizácia pracovného času – Smernica 2003/88/ES – Článok 7 – Nárok na platenú dovolenku za kalendárny rok – Skončenie pracovného pomeru v dôsledku úmrtia pracovníka – Vnútroštátna právna úprava, ktorá bráni tomu, aby bola právnym nástupcom pracovníka vyplatená peňažná náhrada z titulu jeho nevyčerpanej platenej dovolenky za kalendárny rok – Povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva – Charta základných práv Európskej únie – Článok 31 ods. 2 – Možnosť odvolávať sa v rámci sporu medzi jednotlivcami“

Tento rozsudok sa týkal dvoch prípadov, v ktorých zamestnávateľa (jeden verejnoprávny a jeden súkromnoprávny) odmietli vyplatiť peňažnú náhradu z titulu nevyčerpanej dovolenky zosnulého zamestnanca jeho dedičom. Nemecká právna úprava totiž vylučovala, aby takáto peňažná náhrada bola súčasťou dedičstva. Súdny dvor spresnil svoju skoršiu judikatúru¹⁰ a rozhodol, že podľa práva EÚ dediči zosnulého pracovníka môžu žiadať o vyplatenie peňažnej náhrady za platenú dovolenku za kalendárny rok, ktorú si tento pracovník nevyčerpal. Na tento účel sa môžu v prípade potreby dovolávať priamo práva EÚ voči verejnoprávnenému aj súkromnoprávnenému zamestnávateľovi.

C-619/16 Kreuziger (6. 11. 2018)

C-684/16 Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften (6. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Organizácia pracovného času – Smernica 2003/88/ES – Článok 7 – Nárok na platenú dovolenku za kalendárny rok – Vnútroštátna práva úprava stanovujúca stratu nároku na nevyčerpanú platenú dovolenku za kalendárny rok a na peňažnú náhradu za uvedenú dovolenku v prípade, že pracovník nepodal žiadosť o dovolenku pred skončením pracovného pomeru – Povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva – Charta základných práv Európskej únie – Článok 31 ods. 2 – Možnosť odvolávať sa v rámci sporu medzi jednotlivcami“

V oboch prípadoch zamestnávateľ odmietol vyplatiť zamestnancovi peňažnú náhradu z titulu platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú si nevyčerpal pred skončením pracovného pomeru z dôvodu, že o jej čerpanie nepožiadaval. Podľa nemeckého práva totiž zamestnanec v takýchto situáciách stráca nárok na nevyčerpanú dovolenku, ako aj súvisiaci nárok na peňažnú náhradu, a to automaticky a bez predchádzajúceho overenia toho, či mu zamestnávateľ skutočne umožnil, aby uplatnil svoj nárok na dovolenku pred uvedeným skončením, a to najmä tým, že ho náležite informoval. Súdny dvor rozhodol, že právo EÚ bráni spornej vnútroštátnej úprave. Opačný záver platí iba vtedy, ak zamestnávateľ preukáže, že sa pracovník dobrovoľne a s úplnou znalosťou veci, pokiaľ ide o dôsledky, ktoré z toho vyplývajú, vzdal čerpania svojej platenej dovolenky za kalendárny rok po tom, čo mu bolo umožnené, aby skutočne uplatnil svoj nárok na túto dovolenku.

C-147/17 Sindicatul Familia Constanța a i. (20. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov – Organizácia pracovného času – Charta základných práv Európskej únie – Článok 31 – Smernica 2003/88/ES – Pôsobnosť – Výnimka – Článok 1 ods. 3 – Smernica 89/391/EHS – Článok 2 ods. 2 – Činnosť profesionálneho rodiča“

Súdny dvor v tomto konaní uviedol, že obmedzenie týždenného pracovného času profesionálnych rodičov v súlade so smernicou 2003/88/ES a prinútenie zamestnávateľa, aby udeľoval týmto profesionálnym rodičom dni odpočinku v týždni alebo dni dovolenky, počas ktorých by boli oslobodení od starostlivosti o dieťa im zverené, by nebolo zlučiteľné s osobitosťami inherentnými takej činnosti, ktoré si vyžadujú, aby sa profesionálny rodič nepretržite a dlhodobo staral o jemu zverené dieťa vo svojej domácnosti a rodine. Činnosť profesionálnych rodičov preto nespadá do pôsobnosti smernice 2003/88/ES.

¹⁰ Rozsudok Súdneho dvora z 12. júna 2014 vo veci C-118/13 *Bollacke*, EU:C:2014:1755.

C-385/17 Hein (13. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Organizácia pracovného času – Smernica 2003/88/ES – Nárok na platenú ročnú dovolenku – Článok 7 ods. 1 – Právna úprava členského štátu, ktorá prostredníctvom kolektívnej zmluvy umožňuje upraviť zohľadnenie období skrátenej pracovnej doby na účely výpočtu náhrady mzdy za ročnú dovolenku – Časové účinky rozsudkov o výklade“

Zamestnancovi bola nariadená skrátená pracovná doba a následne mu zamestnávateľ vypočítal v súlade s kolektívnou zmluvou výšku peňažnej náhrady za nevyčerpanú dovolenku na základe hrubej hodinovej mzdy nižšej ako normálna hodinová mzda. Kolektívna zmluva tiež priznávala nárok na dovolenku nad rámec minimálneho nároku podľa práva EÚ. Vnútroštátny súd sa pýtal Súdneho dvora na výklad čl. 7 ods. 1 smernice 2003/88/ES a čl. 31 Charty. Podľa Súdneho dvora je v rozpore s právom EÚ vyplatiť z dôvodu skrátenej pracovnej doby zamestnancovi peňažnú náhradu za minimálne obdobie dovolenky, ktorá mu patrí podľa práva EÚ, ktorá je nižšia ako obvyklá odmena, ktorá sa mu vypláca počas obdobia práce. Z dôvodu skrátenej pracovnej doby sa ale môže krátiť dĺžka minimálneho obdobia tejto dovolenky, pretože tá zamestnancovi patrí iba za obdobie, keď skutočne pracoval. V prípade obdobia dovolenky priznaného národným právom nad rámec minimálneho nároku podľa práva EÚ však právo EÚ nevyžaduje vyplatenie peňažnej náhrady zodpovedajúcej obvyklej odmene. Napokon Súdny rozhodol, že v tomto prípade nie je potrebné obmedziť účinky jeho rozsudku.

C-193/17 Cresco Investigation (22. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Charta základných práv Európskej únie – Článok 21 – Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolani – Smernica 2000/78/ES – Článok 2 ods. 2 písm. a) – Priama diskriminácia z dôvodu náboženstva – Vnútroštátna právna úprava priznávajúca niektorým pracovníkom deň voľna na Veľký piatok – Odôvodnenie – Článok 2 ods. 5 – Článok 7 ods. 1 – Povinnosti zamestnávateľov v súkromnom sektore a vnútroštátneho súdu vyplývajúce z nezlučiteľnosti vnútroštátneho práva so smernicou 2000/78“

Podľa rakúskeho práva je Veľký piatok sviatkom len pre pracovníkov, ktorí sú členmi niektorých kresťanských cirkví, a len títo pracovníci majú v prípade, že v tento sviatok musia pracovať, nárok na mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok. Súdny dvor rozhodol, že takáto právna úprava je v rozpore so smernicou 2000/78/ES, keďže predstavuje priamu diskrimináciu z dôvodu náboženstva, a nemožno ju odôvodniť ani inými ustanoveniami danej smernice. Navyše, z čl. 21 Charty Súdny dvor vyvodil, že kým sa vnútroštátna úprava nezmení, musia byť rovnaké výhody priznané aj pracovníkom, ktorí nie sú členmi dotknutých kresťanských cirkví, a to aj zo strany súkromných zamestnávateľov.

C-477/17 Balandin a i. (24. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálne zabezpečenie – Nariadenie (EÚ) č. 1231/2010 – Uplatniteľná právna úprava – Osvedčenie A 1 – Článok 1 – Rozšírenie udeľovania osvedčenia A 1 na štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom na území členského štátu – Riadny pobyt – Pojem“

Krasokorčuliari tretích krajín, ktorí vystupovali na rôznych miestach v EÚ v svetoznámej korčuliarskej show, vždy niekoľko mesiacov legálne žili a trénovali v Holandsku, mali uzatvorené pracovné zmluvy

s holandskou spoločnosťou prevádzkujúcou túto show a holandské orgány im dlhé roky vydávali osvedčenia A1, vďaka ktorým počas ich pôsobení na vystúpeniach v iných členských štátoch mohli preukázať, že sa na nich uplatňujú holandské predpisy sociálneho zabezpečenia. Tieto orgány neskôr zmenili prax a odmietali ďalej vydávať tieto osvedčenia. Súdny dvor konštatoval, že na takúto situáciu možno aplikovať nariadenie 883/2004. Spresnil totiž, že na to, aby títo štátni príslušníci mohli mať nárok na práva vyplývajúce z uvedeného nariadenia, stačí podmienka, že ich pobyt v dotknutých členských štátoch je legálny a nemusia v nich mať bydlisko a tiež nie je podstatné, že v tretej krajine je zachované ich obvyklé centrum ich záujmov.

C-322/17 Bogatu (7. 2. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálne zabezpečenie – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Článok 67 – Žiadosť o rodinné dávky podaná osobou, ktorá v príslušnom členskom štáte prestala vykonávať činnosť ako zamestnanec, ale má v ňom naďalej svoje bydlisko – Nárok na rodinné dávky v prípade rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte – Podmienky oprávnenosti“

Rumunský štátny príslušník dlhodobo žijúci a usadený v Írsku prišiel o zamestnanie a v rôznych obdobiach poberal rôzne sociálne dávky. Keď požiadal aj o vyplácanie rodinných dávok (na deti s bydliskom v Rumunsku), príslušné orgány mu tieto dávky za isté obdobie odmietli priznať z dôvodu, že počas tohto obdobia v Írsku nevykonával činnosť ako zamestnanec, ani v tomto období nepoberal príspevkové dávky (príspevkovú dávku v nezamestnanosti), ale poberal nepríspevkové dávky (nepríspevkovú dávku v nezamestnanosti a nemocenskú dávku). Súdny dvor vyložil príslušné ustanovenia nariadenia 883/2004 tak, že v popísanej situácii nárok osoby na rodinné dávky v príslušnom členskom štáte nie je podmienený ani tým, aby táto osoba vykonávala v tomto členskom štáte činnosť ako zamestnanec, ani tým, aby jej uvedený členský štát vyplácal peňažnú dávku na základe alebo v dôsledku takejto činnosti.

S. Oblasť: Spoločná obchodná politika

C-145/17 P Internacional de Productos Metálicos v. Európska komisia (18. 10. 2018)

„Odvolanie – Dumping – Dovozy určitých spojovacích materiálov zo železa alebo z ocele s pôvodom v Číne alebo zasielaných z Malajzie – Porušenie antidumpingovej dohody uzavretej v rámci svetovej obchodnej organizácie (WTO) – Zrušenie už vybratých konečných antidumpingových ciel – Účinok, ktorý nie je retroaktívny – Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ – Osobne dotknutá osoba – Regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia“

Súdny dvor preskúmal uznesenie Všeobecného súdu¹¹, ktorým bola odmietnutá ako zjavne neprípustná žaloba na zrušenie čl. 2 vykonávacieho nariadenia 2016/278, ktorým sa zrušuje sporné antidumpingové clo odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Odvolateľka, ktorej išlo o uznanie retroaktívnych účinkov napadnutého nariadenia, okrem iného napadla posúdenie Všeobecného súdu, že napadnutý akt predstavuje v zmysle čl. 263 ods. 4 ZFEÚ regulačný akt, ktorý si vyžaduje vykonávacie opatrenia. Súdny dvor tento odvolací dôvod zamietol. Podľa judikatúry Súdneho

¹¹ Uznesenie Všeobecného súdu z 25. januára 2017 vo veci T-217/16 *Internacional de Productos Metálicos, SA proti Európska komisia*, EU:T:2017:37.

dvora¹² totiž uvedená podmienka čl. 263 ods. 4 ZFEÚ nevyžaduje, aby vykonávacie opatrenia vyžadoval akt, ktorý je napadnutý žalobou o neplatnosť, pokiaľ sa napadnutý akt *de facto* vykonáva prostredníctvom opatrení prijatých na základe iného aktu. O taký prípade ide aj v prípade odvolateľky, ktorá bola naďalej povinná uhradiť clo, ktoré vzniklo do obdobia nadobudnutia účinnosti napadnutého nariadenia, pretože napadnuté nariadenie túto povinnosť nezrušilo.

T. Oblasť: Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika

C-530/17 P Azarov v. Rada EÚ (19. 12. 2018)

„Odvolanie – Reštriktívne opatrenia prijaté s ohľadom na situáciu na Ukrajine – Zmrazenie finančných prostriedkov a ekonomických zdrojov – Zoznam osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa uplatňuje zmrazenie finančných prostriedkov a ekonomických zdrojov – Zaradenie mena odvolateľa – Rozhodnutie orgánu tretieho štátu – Povinnosť Rady overiť, či toto rozhodnutie bolo prijaté pri rešpektovaní práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu“

Súdny dvor v tomto konaní zrušil prvostupňový rozsudok Všeobecného súdu¹³, ktorým bola zamietnutá žaloba na zrušenie reštriktívnych opatrení, ktoré sa dotýkajú žalobcu. Všeobecný súd totiž dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu, keď v tejto veci odmietol uplatniť judikatúru vo veci reštriktívnych opatrení na boj s terorizmom¹⁴ týkajúcu sa povinnosti Rady preveriť dodržanie práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu pri prijatí rozhodnutia, ktoré je podkladom zápisu odvolateľa na predmetné zoznamy. Keďže z odôvodnenia sporných aktov nijako nevyplývalo, že by Rada takéto overenie vykonala, Súdny dvor žalobe vyhovel a napadnuté akty zrušil.

U. Oblasť: Štátna pomoc

Spojené veci C-622/16 P až C-624/16 P Scuola Elementare Maria Montessori a i. v. Európska komisia (6. 11. 2018)

„Odvolanie – Štátna pomoc – Rozhodnutie, ktorým sa vymáhanie pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom vyhlasuje za nemožné – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje neexistencia štátnej pomoci – Žaloby o neplatnosť, ktoré podali konkurenti príjemcov štátnej pomoci – Prípustnosť – Regulačný akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia – Priama dotknutosť – Pojem ‚absolútna nemožnosť‘ vymáhania pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom – Pojem ‚štátna pomoc‘ – Pojmy ‚podnik‘ a ‚hospodárska činnosť‘“

Súdny dvor posudzoval tri odvolania voči dvom rozsudkom Všeobecného súdu¹⁵, ktorými tento zamietol ako nedôvodné žaloby proti rozhodnutiu EK o talianskom režime oslobodenia od obecnej

¹² Rozsudok Súdneho dvora z 13. marca 2018 vo veci C-244/16 P *Industrias Químicas del Vallés v. Európska komisia*, EU:C:2018:177.

¹³ Rozsudok Všeobecného súdu zo 7. júla 2017 vo veci T-215/15 *Azarov v. Rada EÚ*, EU:T:2017:479.

¹⁴ Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. októbra 2014 v spojených veciach T-208/11 a T-508/11 *Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE) v. Rada Európskej únie*, EU:T:2014:885.

¹⁵ Rozsudok Všeobecného súdu z 15. septembra 2016 vo veci T-220/13 *Scuola Elementare Maria Montessori v. Európska komisia*, EU:T:2016:484, a rozsudok z 15. septembra 2016 vo veci T-219/13 *Ferracci v. Európska komisia*, EU:T:2016:485.

dane z nehnuteľnosti v prípadoch nehnuteľností užívaných nekomerčnými subjektmi na osobitné účely. Rozsudok je podstatný v dvoch rovinách. Po prvé, Súdny dvor potvrdil, že žaloby konkurentov prijímateľov štátnej pomoci proti spornému rozhodnutiu EK sú prípustné v súlade s treťou možnosťou upravenou čl. 263 ods. 4 ZFEÚ. Sporné rozhodnutie EK predstavuje regulačný akt, priamo sa dotýka uvedených konkurentov a nevyžaduje si voči nim žiadne vykonávacie opatrenia. Po druhé, EK podľa Súdneho dvora pochybila, keď nenariadila vymáhanie spornej pomoci. Nemohla totiž bez ďalšieho rozhodnutí o absolútnej nemožnosti takéhoto vymáhania, ale bola povinná preskúmať, či neexistujú alternatívne spôsoby vymáhania. Odvolaniu vo veci C-622/16 P preto Súdny dvor sčasti vyhovel a rozsudok Všeobecného súdu v príslušnej časti zrušil. Vo veci samej následne zrušil sporné rozhodnutie EK v rozsahu, v akom nenariadila vymáhanie spornej pomoci.

C-544/17 P BPC Lux 2 a i. v. Európska komisia (7. 11. 2018)

„Odvolanie – Štátna pomoc – Žaloba o neplatnosť – Prípustnosť – Pomoc portugalských orgánov pri reštrukturalizácii bankovej inštitúcie Banco Espírito Santo SA – Zriadenie a kapitalizácia preklenovacej banky – Rozhodnutie Európskej komisie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom – Záujem na konaní – Žaloba pred vnútroštátnymi súdmi o zrušenie rozhodnutia o reštrukturalizácii Banco Espírito Santo“

Odvolateľky sú podmienenými veriteľkami Banco Espírito Santo. Z dôvodu ťažkej finančnej situácie sa Portugalsko rozhodlo vytvoriť preklenovaciu banku, na ktorú boli prevedené zdravé obchodné činnosti Banco Espírito Santo, medzi ktorými sa okrem iného nenachádzali podmienené pohľadávky. Portugalsko následne informovalo EK o projekte štátnej pomoci vo forme kapitálovej injekcie pre preklenovaciu banku a súvisiacich záväzkoch. Práve rozhodnutie EK o zlučiteľnosti tohto projektu s vnútorným trhom bolo predmetom konania na Všeobecnom súde¹⁶. Všeobecný súd žalobu odmietol ako neprípustnú z dôvodu absencie záujmu odvolateľiek na konaní. Prípadný úspech odvolateľiek v konaní by totiž nemal vplyv na súčasne prebiehajúce konania pred vnútroštátnymi súdmi. Tie sa totiž netýkajú zlučiteľnosti predmetnej štátnej pomoci s právom EÚ, ale zlučiteľnosti rozhodnutia o reštrukturalizácii Banco Espírito Santo s portugalským právom. Súdny dvor uznesenie Všeobecného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sporné rozhodnutie a rozhodnutie o reštrukturalizácii sú totiž vnútorne prepojené a Všeobecnému súdu neprislúcha nahrádzať posúdenie vnútroštátnych súdov, pokiaľ ide o dopad sporného rozhodnutia na zákonnosť rozhodnutia o reštrukturalizácii.

C-93/17 Európska komisia v. Grécka republika (14. 11. 2018)

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Štátna pomoc – Pomoc vyhlásená za protiprávnu a nezlučiteľnú so spoločným trhom – Povinnosť vymáhania – Rozsudok Súdneho dvora o určení nesplnenia povinnosti – Podnik, ktorý vykonáva civilné a zároveň aj vojenské činnosti – Nevykonanie – Základné bezpečnostné záujmy členského štátu – Článok 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ – Peňažné sankcie – Penále – Paušálna pokuta – Platobná schopnosť – Faktor ,n‘ – Faktory, ktoré sú základom posúdenia platobnej schopnosti – Hrubý domáci produkt – Váženie hlasov členského štátu v Rade Európskej únie – Nové pravidlá hlasovania v Rade“

¹⁶ Uznesenie Všeobecného súdu z 19. júla 2017 vo veci T-812/14 BPC Lux 2 a i. v. Európska komisia, EU:T:2017:560.

EK zažalovala Grécko za nespĺnenie rozsudku Súdneho dvora z roku 2012¹⁷, keďže Grécko stále nevy mohlo protiprávnu štátnu pomoc poskytnutú spoločnosti vlastniacej civilnú a vojenskú lodenicu. EK pritom vzhľadom na osobitosti situácie pristúpila v tomto prípade aj na alternatívnu metódu vykonania jej rozhodnutia, ani príslušné záväzky však Grécko nenaplnilo. Žiaden z argumentov, ktoré Grécko použilo na svoju obhajobu, Súdny dvor neakceptoval. Okrem iného odmietol, že by Grécko mohlo nespĺnenie povinnosti odôvodniť svojimi základnými bezpečnostnými záujmami v zmysle čl. 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ. Žalobe EK tak Súdny dvor vyhovel a Grécku uložil paušálnu pokutu 10 mil. EUR a polročné penále 7 924 000 EUR.

C-334/18 P(R) Hércules Club de Fútbol v. Európska komisia (22. 11. 2018)

„Odvolanie – Uznesenie o predbežnom opatrení – Štátna pomoc – Pomoc poskytnutá španielskymi orgánmi niektorým futbalovým klubom – Záruka poskytnutá verejnoprávnym subjektom v rámci úverov poskytnutých trom futbalovým klubom autonómnej oblasti Valencie – Rozhodnutie vyhlasujúce pomoc za nezlučiteľnú s vnútorným trhom – Nariadenie vrátenia – Odklad vykonateľnosti – Naliehavosť – Odôvodnenie – Právo na obhajobu“

V tomto prípade Súdny dvor vyhovel odvolaniu a zrušil uznesenie¹⁸ Všeobecného súdu, ktorým zamietol návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia EK o štátnej pomoci. Súdny dvor rozhodol, že napadnuté uznesenie je jednak nedostatočne odôvodnené a jednak je založené na skutočnostiach, ktoré neboli obsiahnuté v spise Všeobecného súdu. Samotná EK v tomto ohľade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že zmena vlastníckej štruktúry bola „spomenutá v aktuálnej tlači“. Účastníci konania sa teda nemohli v rozpore so zásadou kontradiktórnosti vyjadriť k existencii a relevantnosti takýchto skutočností.

C-492/17 Rittinger a i. (13. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Pomoc poskytovaná štátmi – Článok 107 ods. 1 ZFEÚ – Článok 108 ods. 3 ZFEÚ – Verejnoprávni vysielatelia – Financovanie – Právna úprava členského štátu, podľa ktorej každá dospelá osoba, ktorá je držiteľom bytu na vnútroštátnom území, je povinná platiť príspevok verejnoprávnym vysielateľom“

Podľa novej nemeckej úpravy sa poplatky na financovanie verejnoprávneho vysielania neviažu na držbu prístroja na audiovizuálny príjem, ale na užívanie bytu alebo prevádzkarne. Súdny dvor rozhodol, že nejde o podstatnú zmenu existujúcej pomoci, ktorá by odôvodňovala potrebu notifikácie EK. Nezmenili sa totiž základné znaky, ktoré EK v minulosti posudzovala, a to cieľ sledovaný systémom financovania, okruh príjemcov pomoci ani poslanie verejnoprávnej služby. Zmenila sa len skutočnosť, na ktorej sa zakladá tento príspevok, avšak za účelom zjednodušenia podmienok výberu príspevku v kontexte vývoja technológií. Zmena navyše nevedla k podstatnému zvýšeniu náhrady, ktoré dostanú verejnoprávni vysielatelia na pokrytie príslušných nákladov. Okrem toho rozhodol, že čl. 107 a 108

¹⁷ Rozsudok Súdneho dvora z 28. júna 2012 vo veci C-485/10 *Európska komisia v. Grécka republika*, EU:C:2012:395.

¹⁸ Uznesenie Všeobecného súdu z 22. marca 2018 vo veci T-766/16 R *Hércules Club de Fútbol v. Európska komisia*, EU:T:2018:170.

ZFEÚ nebránia výsadám verejnej moci, ktoré majú verejnoprávni vysielatelia v oblasti vymáhania príspevku za vysielanie. Tieto sú totiž neoddeliteľnou súčasťou ich úloh verejnej moci.

C-374/17 A-Brauerei (19. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Štátna pomoc – Článok 107 ods. 1 ZFEÚ – Daň z nadobudnutia pozemkov – Oslobodenie – Prevody vlastníckeho práva k pozemku, ku ktorým došlo v dôsledku postupov transformácie uskutočnených v rámci určitých skupín spoločností – Pojem ‚štátna pomoc‘ – Podmienka týkajúca sa selektivity – Odôvodnenie“

Toto prejudiciálne konanie bolo iniciované v rámci sporu medzi nemeckým daňovým úradom a spoločnosťou A-Brauerei vo veci rozhodnutia tohto daňového úradu nepriznať tejto spoločnosti oslobodenie od dane z nadobudnutia pozemkov, na ktoré majú na základe nemeckého daňového práva za určitých podmienok nárok spoločnosti, ktoré nadobúdajú vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v súvislosti s postupmi transformácie uskutočnenými v rámci určitých skupín spoločnosti. Otázne bolo, či sporné oslobodenie nepredstavuje štátnu pomoc, pričom konkrétne sa Súdny dvor zaoberal kritériom selektivity. Rozhodol, že hoci sporné oslobodenie predstavuje rozdielne zaobchádzanie, je odôvodnené, pretože jeho cieľom je predchádzať dvojitému zdaneniu a ako také vyplýva z povahy alebo štruktúry systému, ktorého je súčasťou. Kritérium selektivity preto nie je splnené.

C-387/17 Fallimento Traghetti del Mediterraneo (23. 1. 2019)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Štátna pomoc – Existujúca pomoc a nová pomoc – Kvalifikácia – Nariadenie (ES) č. 659/1999 – Článok 1 písm. b) body iv) a v) – Zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery – Uplatniteľnosť – Dotácie poskytnuté pred liberalizáciou trhu, ktorý bol pôvodne uzavretý hospodárskej súťaži – Žaloba o náhradu škody proti členskému štátu podaná konkurentom spoločnosti, ktorá je príjemcom pomoci“

Tento prípad nadväzuje na predchádzajúcu judikatúru Súdneho dvora¹⁹ a súvisí s dotáciami poskytnutými určitému podniku v rokoch 1976 až 1980 na trajektovú dopravu medzi pevninou a ostrovmi Sicília a Sardínia. Tentokrát sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor v spore o náhradu škody. Súdny dvor rozhodol, že také dotácie poskytnuté pred dátumom liberalizácie dotknutého trhu, o aké ide vo veci samej, nemožno kvalifikovať ako existujúcu pomoc len z dôvodu formálnej neexistencie liberalizácie uvedeného trhu v čase ich poskytnutia, pokiaľ tieto dotácie mohli ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narúšali hospodársku súťaž alebo hrozili jej narušením, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu. Okrem toho, keďže dotknuté dotácie boli poskytnuté v rozpore s povinnosťou oznámenia opatrenia pomoci Komisii, štátne orgány sa nemôžu dovolávať zásady ochrany legitímnej dôvery. V prípade žaloby o náhradu škody proti členskému štátu podanej konkurentom príjemcu pomoci zásada právnej istoty neumožňuje analogicky uplatniť voči žalobcovi takú premlčaciu lehotu, aká je stanovená v čl. 15 ods. 1 nariadenia 659/1999, ktorej účelom je len časovo obmedziť právomoci Komisie v oblasti vymáhania štátnej pomoci.

¹⁹ Rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2006 vo veci C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo*, EU:C:2006:391, a rozsudok Súdneho dvora z 10. júna 2010 vo veci C-140/09 *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, EU:C:2010:335.

V. Oblasť: Územie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti

C-234/17 XC a i. (24. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Zásady práva Únie – Lojálna spolupráca – Procesná autonómia – Zásady ekvivalencie a efektivity – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca opravný prostriedok umožňujúci obnovu trestného konania v prípade porušenia Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – Povinnosť rozšíriť toto konanie na prípady údajného porušenia základných práv zakotvených v práve Európskej únie – Neexistencia“

Rakúske právo upravuje opravný prostriedok, ktorý v prípade porušenia EDĽP alebo niektorého z jeho protokolov umožňuje dosiahnutie obnovy trestného konania ukončeného vnútroštátnym rozhodnutím s právnou silou rozhodnutej veci. Vnútroštátny súd sa Súdneho dvora pýtal, či sa má jeho uplatniteľnosť rozšíriť aj na porušenie práva EÚ. Súdny dvor rozhodol, že právo EÚ, najmä zásady ekvivalencie a efektivity, neukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť, aby takýto opravný prostriedok vnútroštátneho práva rozšíril na porušenia práva EÚ, konkrétne na zásahy do základného práva *ne bis in idem*, zaručeného čl. 50 Charty a čl. 54 DVSD.

Spojené veci C-412/17 a C-474/17 Touring Tours und Travel (13. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Nariadenie (ES) č. 562/2006 – Kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) – Články 20 a 21 – Zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach schengenského priestoru – Kontroly v rámci územia členského štátu – Opatrenia, ktoré majú rovnaký účinok ako hraničné kontroly – Právna úprava členského štátu, ktorá ukladá autobusovým dopravcom prevádzkujúcim linky cez vnútorné hranice schengenského priestoru povinnosť skontrolovať cestovné pasy a povolenia na pobyt pasažierov – Sankcia – Hrozba uloženia pokuty“

Súdny dvor v tomto konaní posudzoval vnútroštátny zákon, ktorý autobusovým dopravcom prevádzkujúcimi linky cez vnútorné hranice schengenského priestoru ukladá povinnosť skontrolovať cestovné pasy a povolenia na pobyt pasažierov pod hrozbou sankcie. Rozhodol, že takéto opatrenie nie je v súlade s právom EÚ, pretože má rovnaký účinok ako hraničné kontroly. Cieľom týchto kontrol je totiž overiť, či boli splnené podmienky pre vstup na územie tohto členského štátu, táto povinnosť sa týka všetkých liniek bez ohľadu na správanie dotknutých osôb a konkrétne okolnosti, určujúcim aspektom ich vykonania je prekročenie vnútornej hranice a vnútroštátny zákon neobsahuje spresnenia ani obmedzenia, pokiaľ ide o intenzitu, frekvenciu a selektivitu kontrol. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že takéto opatrenie nevykonáva priamo polícia. Povinnosť vykonať toto opatrenie totiž stanovuje vnútroštátny zákon, a to pod dohľadom orgánov, ktoré takýmito právomocami disponujú.

W. Oblasť: Verejné obstarávanie

C-124/17 Vossloh Laeis (24. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2014/24/EÚ – Článok 57 – Smernica 2014/25/EÚ – Článok 80 – Verejné obstarávanie – Postupy – Dôvody na vylúčenie – Maximálne obdobie vylúčenia – Povinnosť hospodárskeho subjektu spolupracovať s verejným obstarávateľom, aby preukázal svoju spoľahlivosť“

Nemecká právna úprava stanovuje, že hospodársky subjekt, ktorý bol dočasne vylúčený z verejného obstarávania z dôvodu, že sa dopustil niektorého z pochybení stanovených v smernici 2014/25/EÚ, a ktorý chce opätovne preukázať svoju spoľahlivosť a skrátiť tak dobu vylúčenia z verejného obstarávania, musí komplexne objasniť skutočnosti a okolnosti týkajúce sa trestného činu alebo pochybenia, ktorého sa dopustil, a to aktívnou spoluprácou nielen s vyšetrovacím orgánom, ale aj s verejným obstarávateľom. Povinnosť spolupráce s verejným obstarávateľom ide nad rámec povinností stanovených uvedenou smernicou (tá vyžaduje len spoluprácu s vyšetrovacím orgánom). Súdny dvor však konštatoval, že takáto vnútroštátna úprava je v súlade s právom EÚ, pokiaľ je predmetná spolupráca obmedzená na opatrenia výlučne nevyhnutné na takéto preskúmanie. Čo sa týka upresnenia počítania dĺžky vylúčenia, Súdny dvor spresnil, že ak príslušný orgán svojím rozhodnutím sankcionoval také správanie hospodárskeho subjektu, kvôli ktorému bol vylúčený z verejného obstarávania, maximálne obdobie vylúčenia sa vypočíta od dátumu rozhodnutia tohto orgánu.

C-413/17 Roche Lietuva (25. 10. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Verejné zmluvy na dodanie zdravotníckeho materiálu a diagnostických zariadení – Smernica 2014/24/EÚ – Článok 42 – Zadanie – Voľná úvaha verejného obstarávateľa – Podrobné formulovanie technických špecifikácií“

Zdravotnícke zariadenie uverejnilo výzvu na predkladanie ponúk na prenájom diagnostických zariadení a na služby spojené s ich prevádzkou a údržbou. Vznikla pochybnosť, či technické požiadavky nie sú prispôsobené iba istým výrobcom. Súdny dvor konštatoval, že smernica 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní neukladá verejnemu obstarávateľovi pri vypracovaní technických špecifikácií výzvy na predkladanie ponúk týkajúcej sa obstarania zdravotníckych dodávok udeliť v zásade prednosť buď dôležitosti individuálnych charakteristík lekárskeho prístrojov, alebo dôležitosti výsledku fungovania týchto prístrojov. Technické špecifikácie ako celok musia byť v súlade so zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality. Súdny dvor pripomenul, že hoci verejní obstarávatelia disponujú pomerne širokou mierou voľnej úvahy pri formulovaní technických špecifikácií, táto voľná úvaha predsa len má isté obmedzenia. Medzi ne patrí aj požiadavka nevytvárania neopodstatnených prekážok otváraniu verejného obstarávania hospodárskej súťaži. Súdny dvor ponechal na overenie vnútroštátnemu súdu, či mimoriadne podrobná povaha technických špecifikácií vo veci samej nevedie k nepriamemu zvýhodneniu uchádzača.

C-328/17 Amt Azienda Trasporti e Mobilità a i. (28. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Verejné zákazky – Postupy preskúmania – Smernica 89/665/EHS – Článok 1 ods. 3 – Smernica 92/13/EHS – Článok 1 ods. 3 – Právo na preskúmanie podmienené predložením ponuky v rámci zadávacieho konania“

Východiskom tohto konania bol spor medzi doterajšími prevádzkovateľmi služieb miestnej verejnej dopravy a Regionálnou agentúrou pre miestnu verejnú dopravu v Taliansku vo veci rozhodnutia tejto agentúry vyhlásiť neformálne zadávacie konanie na účely zadania služby verejnej dopravy. Uvedení prevádzkovatelia spochybnili základné podmienky začatia a priebehu zadávacieho konania, ktorého sa však nezúčastnili, pretože na základe právnej úpravy uplatniteľnej na toto konanie bolo zadanie dotknutej verejnej zákazky v ich prospech veľmi nepravdepodobné. Súdny dvor v tejto veci okrem

iného rozhodol, že čl. 1 ods. 3 smernice 89/665/EHS, ako aj čl. 1 ods. 3 smernice 92/13/EHS nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá neumožňuje hospodárskym subjektom podať návrh na preskúmanie rozhodnutí verejného obstarávateľa týkajúcich sa zadávacieho konania, na ktorom sa rozhodli nezúčastniť.

X. Oblasť: Voľný pohyb osôb

C-675/17 Preindl (6. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Uznávanie odborných kvalifikácií – Smernica 2005/36/ES – Uznávanie dokladov o formálnej kvalifikácii získaných po skončení obdobia odbornej prípravy, ktoré sa čiastočne prekrývajú – Overovacie právomoci hostiteľského členského štátu“

Súdny dvor v tomto konaní rozhodol, že smernica o uznávaní odborných kvalifikácií umožňuje uznanie dokladov o formálnej kvalifikácii vydaných v inom členskom štáte po skončení štúdií, ktoré sa čiastočne prekrývali. Členský štát, ktorý získanie formálnej kvalifikácie takýmto spôsobom zakazuje, ju nemôže odmietnuť uznať, pokiaľ boli dodržané podmienky, ktoré smernica pre uznanie príslušných titulov vyžaduje. Uvedená smernica tiež bráni tomu, aby tento členský štát overil splnenie požiadavky, či celková dĺžka, úroveň a kvalita odborných príprav v externej forme nie sú nižšie než v prípade odborných príprav v dennej forme, čo prislúcha zabezpečiť členskému štátu, ktorý doklady vydal. Nič to však nemení na možnosti požadovať v prípade opodstatnených pochybností od členského štátu, ktorý doklady vydal, potvrdenie o pravosti osvedčení a dokladov a prípadne aj potvrdenie o tom, že oprávnená osoba spĺňa minimálne požiadavky na odbornú prípravu, ktoré táto smernica vyžaduje.

Y. Oblasť: Voľný pohyb tovaru

C-305/17 FENS (6. 12. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Voľný pohyb tovaru – Clo – Poplatky s rovnakým účinkom – Poplatok za prenos elektriny vyrobenej v tuzemsku a určenej na vývoz – Zlučiteľnosť takejto právnej úpravy so zásadou voľného pohybu tovaru“

V Slovenskej republike sa v určitom období vyberal pri vývoze elektriny vyrobenej na území Slovenskej republiky osobitný poplatok za systémové služby. Okresný súd Bratislava II. sa Súdneho dvora spýtal na súlad takéhoto poplatku s právom EÚ. Súdny dvor rozhodol, že sporný poplatok predstavuje poplatok s rovnakým účinkom ako clo, a preto nie je zlučiteľný so zásadou voľného pohybu tovaru. Zdôraznil, že právo EÚ neupravuje žiadnu výnimku zo spomínaného zákazu zavádzania poplatkov s rovnakým účinkom ako clo, a preto zavedenie takéhoto poplatku nemožno nijako odôvodniť. Napokon v súvislosti s vývozom do tretích krajín pripomenul aj relevantnosť spoločnej obchodnej politiky EÚ.

Z. Oblasť: Zásady, ciele a úlohy Zmlúv

C-619/18 Európska komisia v. Poľská republika (15. 11. 2018)

„Skrátené konanie“

V konaní o žalobe proti Poľsku v súvislosti s poľskou reformou súdnictva a zmenami zákona o najvyššom súde predseda Súdneho dvora vyhovel žiadosti EK a rozhodol o prejednaní žaloby v skrátrenom konaní. Odmietol argument Poľska, že skrátеныm konaním budú obmedzené jeho práva na obhajobu. Podobne ako v prípade *Zakład Ubezpieczeń Społecznych*²⁰, aj v tejto veci je podľa Súdneho dvora rozhodnutie v čo najkratšom čase spôsobilé odstrániť neistotu, pokiaľ ide o dôležité otázky práva EÚ, najmä v súvislosti s nezávislosťou súdnictva, a pokiaľ ide o dopady výkladu práva EÚ na fungovanie najvyššieho súdu členského štátu.

C-619/18 R Európska komisia v. Poľská republika (17. 12. 2018)

„Predbežné opatrenia – Článok 279 ZFEÚ – Návrh na nariadenie predbežných opatrení – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o EÚ – Charta základných práv EÚ – Článok 47 – Účinná súdna ochrana – Nezávislosť sudcov“

V konaní o žalobe proti Poľsku v súvislosti s poľskou reformou súdnictva a zmenami zákona o najvyššom súde najprv podpredsedníčka Súdneho dvora nariadila na žiadosť EK predbežné opatrenia bez vypočutia druhej strany.²¹ Svojím uznesením Súdny dvor nariadenie predbežných opatrení definitívne potvrdil. Za splnené považoval tak podmienku *fumus boni iuris*, ako aj podmienku naliehavosti. Zároveň vyváženie záujmov dopadlo v prospech nariadenia požadovaných predbežných opatrení. Žiaden z argumentov Poľska neumožňuje dospieť k opačnému záveru. Poľsko má v zmysle nariadených predbežných opatrení bezodkladne do vyhlásenia rozsudku pozastaviť vykonávanie niektorých vnútroštátnych ustanovení a opatrení, umožniť dotknutým sudcom poľského najvyššieho súdu ďalej vykonávať svoj mandát, nenominovať na ich miesto nových sudcov, vrátane nového prvého predsedu, a najneskôr do mesiaca po uverejnení tohto uznesenia a následne každý mesiac informovať EK o podniknutých krokoch.

AA. Oblasť: Životné prostredie

C-461/17 Holohan a i. (7. 11. 2018)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Smernica 92/43/EHS – Ochrana prirodzených biotopov – Ochrana voľne žijúcich živočíchov a rastlín – Projekt výstavby cestnej komunikácie – Primerané posúdenie vplyvov na životné prostredie – Rozsah povinnosti odôvodnenia – Smernica 2011/92/EÚ – Posúdenie vplyvov určitých projektov – Príloha IV bod 3 – Článok 5 ods. 3 písm. d) – Rozsah pojmu „hlavné alternatívy““

Súdny dvor v tomto rozsudku okrem iného uviedol, že „primerané posúdenie“ podľa smernice 92/43/EHS musí zahŕňať všetky typy biotopov a druhy, v súvislosti s ktorými je územie chránené, a určiť a posúdiť vplyv navrhovaného projektu na druhy, ktoré sa vyskytujú na tomto území, pre ktoré však toto územie nebolo zaradené do zoznamu, ako aj vplyv na typy biotopov a druhy, ktoré sa

²⁰ Uznesenie predsedu Súdneho dvora z 26. septembra 2018 vo veci *C-522/18 Zakład Ubezpieczeń Społecznych*, EU:C:2018:786. Pozri aj uznesenie predsedu Súdneho dvora z 26. novembra 2018 v spojených veciach *C-585/16, C-624/18 a C-625/18 Krajowa Rada Sądownictwa a i.*, EU:C:2018:977, a uznesenie predsedu Súdneho dvora z 11. decembra 2018 vo veci *C-668/18 Uniparts*, EU:C:2018:1003.

²¹ Uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora z 19. októbra 2018 vo veci *C-619/18 R Európska komisia v. Poľská republika*, EU:C:2018:852.

nachádzajú mimo tohto územia, pokiaľ tieto vplyvy môžu ovplyvniť ciele ochrany daného územia. Zároveň skonštatoval, že pokiaľ príslušný orgán zamietne závery vedeckej expertízy, ktorá odporúča získanie ďalších informácií, „primerané posúdenie“ tiež musí obsahovať aj presné a podrobné odôvodnenie, na základe ktorého možno rozptýliť akékoľvek vedecké pochybnosti o vplyvoch plánovaných prác na dotknuté územie.